

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1925 november 13.

304. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lebach-palota)

Hét esztendő

Pénteken lesz hét éve, hogy a szerb királyi hadsereg bevonult Szuboticára és a fegyverszüneti szerződés értelmében a Vajdaság legészakibb városát megszállta. A megszállás tényét a békeszerződés állandó jellegű jogi helyzetté változtatta.

A közmondás szerint hét tél és hét nyár mutatja meg, milyen a házasság. 1918 november 13-ától 1925 november 13-ikáig elmult ez a hét tél és a hét nyár, mindenki megállapíthatja tehát, hogy a hét év előtti frigy milyen. A szerb hadsereg, amely 1918 november 13-án bevonult Szuboticára, fegyverein a rendet, az élet normális folytatásának lehetőségét hozta a Vajdaságba, amelyet fenyegetett a háboru borzalmaiban elvadult s a hirtelen rájuk szakadt szabadságtól megszédült hazatérő katonák pusztítása, kalózkodása. Ez a hadsereg mentette meg a Vajdaságot a kommunizmus rémétől és ez tartotta innen távol a fehér terror kilengéseit.

A békeszerződés a Vajdaságot az SHS. királyság integrans alkotórészévé tette és nekünk ma egyik leghőbb vágyunk, hogy a gyakorlatban is megvalósuljon az, amit a törvények bölcsessége és az alkotmány nagylelkű elhatározása elvként kimondott: hogy az államnak minden polgára — tehát a Vajdaság polgárai is — nemcsak a kötelességek, hanem a jogok tekintetében is egyenlők.

Tegnap e helyen szerb ember tollából jelent meg a felsorolása annak, hogy a szerb léleknek a háboru mennyi borzalmát és mennyi igazságtalanságát kell elfelejteni, hogy testvéri érzéssel fogadja a magyarság közeledését. Sem a mai nap, sem a körülmények nem alkalmasak arra, hogy az 1918 november 13-iki ünnepélyes bevonulást követő napok eseményei miatt rekrimináljunk. Az igazságtalanságok elkövetői közül sokat már bírói ítélet bélyegzett meg, a legtöbben, akik a friss uralom mámorát arra használták fel, hogy mások kárán a maguk zsebébe tömjék, akik azt hitték, hogy az imperium változás számukra meghozza a korlátlan hatalom szabadságát, ma már félreállított, csöndes emberek, akik boldogok, ha elfogadják a köszöntésüket azok, akikkel szemben hét év előtt éreztették, hogy az ülő, amely kalapács lett, csak ütni tud és nem akar simogatni.

Az élet creje és a magyarság lelki diszpozíciója olyan, hogy feledve a mult s mikor a magyarság a hét év előtti eseményekre visszatekint, csak arra gondol, hogy 1918 november

13-ika a rendet jelentette a rendtelenség helyett, a törvények uralmát az erőszak helyett, jelentette, hogy a puska lövések, amelyekről hangos volt a levegő, megszűntek, hogy a békés hajlékokba visszaköltözött a viszonylagos béke.

Igy néz vissza a vajdasági magyarság a hét év előtti eseményekre, amelyek közül elfelejtett már mindent, ami fájó s zavaróan lélekkel óhajt résztvenni annak megünneplésében, hogy Európa déli részén egy nagyjövű állam alakult, amelynek ő is teljes jogu polgára.

Hét esztendő még a történelemben is tekintélyes idő. Hét esztendő sok száz napja alatt, ha estek is olyan események, amelyek az elkeseredés sápadtságát vagy a harag pirját varázsolgát az arcokra, ezek feledvők s csak azok emléke él, amelyek örömmel és büszkeséggel töltik el a szívet. Hét év után itt áll a magyarság, kezét nyújtva, lelkét kitarva sóhajt baráti kéz és megértő lélek után. Ma még minden falusi jegyző, minden pártelnök önállóan a maga felelősségére csinál politikát a magyarság ellen, — ritkábban a magyarság

mellett. A kormánynak nincs egyetemes nemzetiségi politikája. Holnap a nacselnik cselekedete lerontja, amit tegnap a minisztere mondott. Balgaság és kishitűség volna nem észrevenni, hogy egyes elszomorító jelenségek dacára is lassan tisztul már. Tisztul az élet és tisztulnak a felfogások. Akik azt akarják, hogy egy boldog ország megelégedett népe ünnepelje a felszabadulást, nem akarhatják, hogy a Vajdaság népe, amely munkával és tettel bizonyítja hazafiasságát, árvának érezze magát a hazában s nem tűrhetik, hogy az ország sok százezernyi magyarja ne lássa, hogy becsületes törekvéseit elismeri és megbecsüli az ország.

Az a reálpolitikus, aki az igazságban bizik s gonosz álmódzó az, aki azt hiszi, hogy szurony vagy elvakultság sokáig uralkodhat a belátás helyett.

A jugoszláviai magyarság akkor csinál reálpolitikát, ha az igazság erejében és győzelmében bizik. Az évfordulót úgy tekinti a magyarság, mint emlékeztetőt s az ünnepre úgy vár, hogy azon a lelkek is ünnepiebbé, megértőbbé, szeretettel telibbé válnak.

Közigazgatási vita a parlamentben

Az ellenzék sürgeti a községi és tartományi választásokat

Beogradból jelentik: A parlament csütörtöki ülésén dr. *Radosavljevic* Milos demokrata képviselő interpellációját tárgyalták a Stragar községben megtartott községi választások megsemmisítéséről, valamint *Demetrovic* Juraj független demokrata interpellációját egyes gimnáziumi osztályok beszüntetéséről. Az ülésen dr. *Szobotics* Nikola elnökölt.

Napirendelőtt *Timotijevics* Koszta demokrata a szerdai ülésen dr. *Szobotics* elnökkel támadt konfliktusát tette szóvá. Kifejtette, hogy hosszú parlamenti működése alatt még sohasem részesült elnöki megrovásban és szerdán sem volt arra semmi ok. Ugy őt, mint *Prabicsevics* véleménye szerint más okból büntette meg az elnök, valószínűleg azért, hogy ezzel elégtételt adjanak Radicséknak a Radics István keddi cikke miatt a radikálpártban elhangzott éles kritikákért. Tiltakozott az ellen, hogy a jegyzőkönyvbe az incidens lefolyása nem híven került bele. A parlament többsége változtatás nélkül hitelesítette a jegyzőkönyvet.

Makszimovics Bózsó belügyminiszter válaszolt ezután *Radosavljevic* interpellációjára és hangsúlyozta, hogy a hatóságok eljárásában nem volt semmiféle

törvényellenesség. A stragari község tanács elnökét azért függesztették fel, mert bűncselekményeket követett el, amiért vizsgálati fogságba is helyezték. A rendőrség csak a bíróság utasítását hajtotta végre. Végül kijelentette a belügyminiszter, hogy szó sem lehet a község tanács elnökének visszahelyezéséről.

Radosavljevic Milos dr. hangsúlyozta, hogy nincs megelégedve a belügyminiszter válaszával, mert nyilvánvaló a hatóságok eljárásának törvénytelenége. Nem ez az egyetlen sérelmes eset, hanem egész sor közigazgatási erőszakosságot követnek el a demokraták ellen.

Támadás a vajdasági közigazgatás ellen

Vuics Demeter földművespárti az interpellációval kapcsolatban a felsőbánci közigazgatási állapotokat kritizálta rendkívül éles beszédben. Hét éve nem voltak a Vajdaságban községi választások — mondotta — és a népet sok helyen olyan embereknek szolgáltatják ki, akik politikai hatalmukat személyi tőkésüké akarják változtatni. Ő ömének adott kifejezést, hogy — mint magánforrásból értesül — a Vajdaságban rövidesen mégis kiírják a községi választásokat. Példákat sorol fel,

hogy miképpen járnak el egyes vajdasági közigazgatási tisztviselők. Élesen támadta *Eremics* tordai jegyzőt és felszólította a belügyminisztert, hogy *Eremics* mentse fel állásától. Elmondta azután, hogy Boka község egyik tisztviselője a község számára vásárolt téglából a maga számára építkezett. Ittében — mondotta — a községi pénztárban hiányokat fedeztek fel. A községi agrárbizottságokba beválasztott földművespártiakat kidobják a bizottságból, mint az Vranjevón és másutt is megtörtént. Basahidon — folytatta *Vuics* — egy *Petrovic* Bata nevű egyén volt a községi jegyző, akitől tudta, hogy Beogradban különböző családokat kövelett el. Hiába figyelmeztette erre a belügyminisztert, a jegyzőt csak akkor mentették fel, amikor a községi pénztárból ötvenezer dinárt siklasztott.

Grgin Dusan radikális: Nem ötvenezer, hanem százhuszonháromezer dinárt!

Vuics Demeter támadta ezután a belügyminisztert a földművespárt gyűléseinek betiltása miatt. Elmondta, hogy Vranjevón, ahol gyűlést akart tartani, bejött a terembe egy csendőr és megkérdezte tőle, hogy van-e a gyűlés megtartására főszolgabírói engedélye.

— Megmondtam neki, hogy nincs — folytatta *Vuics* — és ha olyan gyáva lettem volna, mint a vajdaságiak általában, akkor azonnal el is mentem volna, így azonban ottmaradtam és én dobtam ki a csendőrt.

Kikindán sem engedték meg, hogy a piactéren tartson gyűlést és Mokrínban is feloszlatták a földművespárt gyűlését. Ezekre az állapotokra való tekintettel felhívta a belügyminisztert, hogy fordítson nagyobb figyelmet a Vajdaságra.

Kulovec szlovén néppárti a szlovéniai közigazgatási állapotokkal foglalkozott, majd az elnök félegykor felbeszakította az ülést és folytatását délután öt órára halasztotta.

A délutáni ülés

A délutáni ülés első szónoka *Milkovic* Hasszán muzulmán volt, aki a boszniai közigazgatási helyzetet kritizálta és a tartományi és községi választások kiírását sürgette.

Siftár Géza prekomurjei szlovén néppárti képviselő rámutatott arra, hogy a Muraközben még nem voltak községi választások. A községeket megfosztották autonómiájuktól és a tisztviselők kinevezési rendszere rossz vért szül a népben.

Lorkovic Iván Zajednica-párti a horvátországi közigazgatási állapotokat ostromozta és gunyos han-

gon támadta a Radics-pártot és a radikálisokat. Megemlítette, hogy *Todorovics* szerémségi főispán a községekre adókat vetett ki és ezen a pénzen vásárolt autót a főispánság részére, amiért *Radivojevics* radikális képviselővel is összeütközésbe került.

Jovics Iván demokrata javasolta, hogy az interpelláció felett a belügyminiszter eljárásának elítélésével térjenek napirendre.

Varecsics radikális egyszerű napirendretérést javasolt.

Makszimovics belügyminiszter válaszolt az elhangzott felszólalásokra és ismételten utalt azokra a hivatalos aktákra, amelyek az eljárás törvényességét igazolják.

Radoszavljevics viszonzválasza után a nemzetgyűlés napirendre lért az interpelláció fölött.

Az elnök az ülést este félkilenc órákor berekesztette.

Interpelláció a vajdasági adózók érdekében

Pecsics Dragutin dr. demokrata, volt építésügyi miniszter írásbeli kérdést intézett a pénzügyminiszterhez a vajdasági adózás ügyében. Kifejti *Pecsics*, hogy a Vajdaságban a föld-, ház- és jövedelemadók aránytalanul nagyok. Nem ritka eset, hogy az adózó vagyona és jövedelme nagy részét adóba fizeti. A *Davidovics*-kormány alatt — folytatja *Pecsics* — elrendelték az adórevíziót, amelynek végrehajtására azonban már nem kerülhetett sor és azóta az adóbehajtások változatlanul folynak. A fizetések alkalmával a végösszegeket hajtják be, az adóköveteléseket nem részletezik és nem adnak elismervényt az átvett összegekről. Sulyosbitja a vajdasági adózók helyzetét, hogy a gazdák nem adhatják el terményeiket az alacsony árak miatt.

Pecsics kéri a minisztert hajlandó-e az igazságtalanságok megszüntetésére elrendelni az adórevízió végrehajtását?

A radikális klub szombati ülésén fog foglalkozni az adókérdéssel és hír szerint a vajdasági radikális képviselők szöba fogják hozni a Vajdaság aránytalan megterhelését.

A szlovének mellözése az interparlamentáris konferencián

Beogradból jelentik: *Smodelj* Ferenc szlovén néppárti képviselő kérdést intézett a nemzetgyűlés elnökéhez a washingtoni interparlamentáris konferenciára kiküldött delegáció ügyében.

— A konferenciára — mondja

Smodelj — öt képviselőt küldtek ki, négy szerbet és egy horvátot. Pártunk azonnal tiltakozott a szlovének mellözése ellen, de ezt figyelmen kívül hagyták. Sérelmünket csak fokozza, ami Amerikában történt. *Jankovics Velizár*, a delegáció elnöke ugyanis egy amerikai újságíró kérdésére, hogy miért nincsenek a szlovének is képviselve a delegációban, azt válaszolta, hogy a szlovének semmivel sem követhetik több joggal képviseltetésüket a delegációban, mint a jugoszláviai németek és magyarok.

Smodelj azt kéri a parlament elnökétől, hogy milyen elégtételt fognak kapni a szlovének, amiért *Jankovics* nemzeti kisebbségnek minősítette őket.

Árviz Horvátországban és Szlovéniában

A megáradt Száva elöntötte Zagreb külvárosát

Zagreből jelentik: Az ország nyugati részeiben már egy hét óta tartó szakadatlan esőzés katasztrófális méreteket kezd ölteni. Zagreb-nél a Száva már három és fél méterrel emelkedett normális magassága fölé. A gátak sok helyen gyengéknek bizonyultak és *Potszuzet* községnél már a víz a vasuti töltést is elöntötte és a vasuti hid magasságáig ér. Ezért

a vonatok csak kerülővel tudják Zagrebot megközeleíteni

és a bécsi gyorsvonat, valamint a Simplon-expressz csütörtökön hat óra késéssel érkezett Zagrebbe.

Zagrebben az áradás már elérte az Illica végét és a víz a tü-zérségi laktanyáig ér.

Ezenkívül mindenféle földcsuszamlások történtek, amelyek különösen a Zagreb környékén lévő szőlőkben

okoznak jelentékeny károkat.

A vidéki jelentések szerint a Száva melléktöllyei is mindenütt megáradtak. Rapcse közelében a hasonlónevű patak kiáradt és már sok házat is elöntött. A vasuti állomás mint sziget emelkedik ki az elöntött területből, a vonatok azonban nem tudják az állomást megközeleíteni. Az árviz miatt a *samobori* vicinális közlekedését is be kellett szüntetni.

Egész Szlovéniából is áradásokról érkeznek jelentések. A helyzetet sulyosbitja, hogy az eső egyáltalán nem enyhül. A hatóságok minden szükséges intézkedést megtettek a veszélyeztetett területek evakuálására.

A horvátországi áradásnak kihatása van a vasuti forgalomra is. Zagreb felől a vonatok több órák késéssel közlekednek.

Boszniából szintén nagyobb ára-

dásokról érkezik jelentés. A *Drina* Zvorniknál másfél méterrel emelkedett és az a veszély fenyeget, hogy a hidakat az ár elsodorja. A *Kupa* folyó is két méterrel emelkedést mutat, míg a *Dráva* vizállása csak jelentéktelenül emelkedett. A *Száva* vizállása Sabácnál két méternél magasabb.

Kinyomozták Somogyi Béla gyilkosait

Amnesztiát kapnak a gyilkosok

Budapestről jelentik: Csütörtök reggel híre járt, hogy a katonai ügyészség a Somogyi-Bacsó-gyilkosság nyomozását sikeresen befejezte, kinyomozta a gyilkosokat és egyben megállapította, hogy a gyilkosok amnesztiára esnek.

Györki Imre dr. szocialista képviselő erre vonatkozólag a következőképp nyilatkozott:

— Néhány nap óta tartja magát az a hír, hogy a katonai ügyészség Somogyi és Bacsó gyilkosait kinyomozta azoknak személyében, akiket a rendőrség már 1920-ban mint tetteseket jelölt meg. A hír szerint a katonai ügyészség közölni fogja, hogy a gyilkosok cselekedete amnesztiára tartozik. A kormány így akarja ezt a kérdést végleg levenni a napirendről.

— Nekünk azonban az az álláspontunk, hogy nemcsak politikai, hanem rablógyilkosságról is van szó, tehát erre az esetre nem terjeszthető ki az amnesztiára.

Az elterjedt hírrel szemben illetékes helyről kijelentik, hogy a forgalomban levő kombinációk merő kitalálások. A nyomozás nagyobb mértékben folyik, mint valaha, azonban olyan nagyszámú tanut ke'l kihallgatni, hogy a nyomozás befejezéséről még szó sem lehet. A tanuk annyira ellentétesen vallanak, hogy a katonai ügyészségnek időnként szünetet kell tartania a vallomások összeegyeztetése végett. Pozitívumot mindaddig nem lehet tudni, míg a vizsgálat be nem fejeződik.

Régimódi szerelem

Írta: *Kosáryné Réz Lola*

— Oh, milyen kedvesek voltak a családi kirándulások régesrég. Télen is, nyáron is kirándultunk minden második vasárnap délutánján. Nyáron kocsin, télen csengős szánon. Azután letelepedtünk vagy az erdőben, vagy a mezőn, vagy téli időben, az országúti Zöldáskocsimában.

Ez a kocsmá régi-régi ház volt, ferdefedélű, apró ablaku. Olyan volt messziről, mint valami ravasz öreg csavargónak az arca. De a kocsmáros nagyon derék ember volt és felesége finom ételeket tudott főzni.

Öten mentünk rendszeren: a szüleim, Flóra néni és mi ketten Mariskával. Józsi akkor már Németországban volt diák. Két kocsin mentünk: a hintóban mama, Flóra néni s az egyik leány, a kis kétkezekben pedig, vagy télen a könnyű szánon apa a másik leánnyal. Mindig azon veszekedtünk, hogy apával ki megy, mert az hajthatott is egy kicsit.

Egyszer télen nagy hóesésben indultunk. Flóra néni nem is akarta, hogy menjünk, de mi Mariskával addig könyörögtünk, amíg apa mégis befogatott. Azért akartunk aznap menni mindenáron, mert tudtuk, hogy a bárók erre utaznak át Pest felé és mi szeretnénk volna látni, milyen ruhája van a bárónőnek. A Zöldáskocsmá előtt megállt minden postakocsi, de minden utazó hintó is, mert ott váltották a lovakat.

A vasutat is csak hatvanhét után építették. Ez pedig hatvanháromban vagy hatvanégyben történt. Tizenhat éves voltam akkor. Kocás szövetből való derékbeszabott bundánk volt és kis kalapunk, zöld tollal. Nagyon jól állt nekünk. Flóra néni nagyon rossz kedvű volt, mert ő nem tudta, hogy a bárók erre fognak utazni, és mi nem mondtuk meg neki. Alighogy kilépett a kapun, azt mondta, nagyon fúj a szél és neki a feje fáj. Visszament a szobájába. De a lovak már be voltak fogva és ugvis meg kellett jártatni őket. A kiskocsiba felültem én apával, a hintóba mama és Mariska és elindultunk.

Olyan szép volt a hóesés, a fehér háztetők és kerítések, a csengő csilingelése és a várakozás, hogy vajjon megláthatjuk-e a bárónét és milyen lesz vajjon. Később mama azt mondta, hogy ő még nagy prémes fejkötőjében is fázott. Én pedig egy csöppet sem fáztam, inkább égett a fülem. Apa megengedte, hogy hajtsak az országuton lefelé egészen a kocsmáig. A szán ugy csuszott, mintha fehér felhők között repülnék és igazán én is úgy éreztem, mintha nem is lennék a földön hanem valami ismeretlen, álombeli világhoz közelednék. Ugy is volt és nem felejttem el soha életemben.

Alig hogy a kocsmához értünk, észrevettük a hintót az udvaron állani — a bárók hintója. Én legelőször azonnal tudtam, hogy csak az övék lehet. Mariskával összenéztem, míg apa lesegítette mamát a szánról és megszorítottuk egymás kezét, a szívünk dobogott. Belép-

tünk a kocsmaszobába. Ott ült a báróné, zöld bársony takaróba burkolózva a tűznél és mellette egy magas, halványarcu férfi, fekete hajusszal, legujabb divatu angol ruhában.

Mondhatom nektek, hogy abban a pillanatban éreztem: álombeli felhőkben vagyok és nem a földön.

Leültünk az asztalhoz, köszönés nélkül, mint idegenek. De mikor a kocsmárosné bejött, láttuk, hogy ő odahívja és suttogva beszél vele. Aztán hozzánk jött és bemutatkozott, kezét csókolt nekem is és a szemembe nézett.

Ebből a pillantásból megláthattam, hogy ő is boldogtalan.

Mert akkor már boldogtalan voltam én is. Megtudtam, hogy ő a báró, a báróné férje. A báróné nagyon hasonlított Flóra nénihez és hol ezt, hol azt kívánta és panaszkodott, hogy fázik és hogy a feje fáj. A báró kérte apámat, hogy mint orvos, vizsgálja meg és adjon tanácsot, tovább utazhatnak-e azon az éjszakán.

A báróné lázas volt. Apám nem találta veszedelmesnek az állapotát, de ajánlotta, hogy ne keljenek éjszaka utra, aludjanak a városban. A báróné irtózott a vendégfogadótól, mama ekkor felajánlotta a házukat. Ezt el is fogadták.

Viszafelé a bárónének kényelmes helyet készítettek a hintóban, a komorna a bakra ült és a báró átjött a mi kocsinkra. Most Mariska ment apával, mert úgy volt mindig, hogy egyszer én hajtok, egyszer ő.

A báró nem fogadta el a helyét a nagyülésen, szembe ült le velem. Én akkor már nem néztem rá többet,

tudtam, hogy házasember. És beszéltem magamnak, hogy nem szabad szeretnem őt, de hiába volt, mert minden pillanattal jobban szerettem.

Mikor hazaértünk, Flóra néni sikoltva fogadott, mert mielőtt felértünk volna a lépcsőn, már szaladt fel a hajdu a hírrel, hogy jönnek a bárók, fűtsenek be a vendégszobákban és főzzenek azonnal friss kávé.

Azon az éjjelen a bárók nálunk aludtak. Másnap reggel elbucszottak tőlünk, a báró nagyon szomorúnak látszott és azt mondta, hogy írni fog apának az idegen országokból, ahová készült. De nem írt.

Mikor elutaztak, bementem csöndesen a vendégszobába, lehuztam a báró párnájáról a huzatot és kicseréltem a magaméval. Azután eltettem azt a huzatot. Mama azt hitte, elvitte a mosóné, vagy elfújta a szárítókőről a szél.

A párnahuzat még most is megvan. Mamáék haragudtak, miért nem akarok férjhez menni. Én nem mondtam meg soha senkinek.

Azóta nem láttam a bárót. Később az újságban olvastam róla többször. Miniszter lett. Három éve, mikor meghalt, ott voltam a temetésén, de egészen hátul mentem, egészen külön, oldalt, a sirok között, mert nem szeretek tolokodni. És halottak napján elégetek az emlékére egy-egy gyertyát.

Most már bizonyosan tudja, hogy szerettem és hogy most is szeretem és mamáék is tudják odaát a más világon és bizonyosan nem haragusznak érte reám. De ti ezt nem értitek. Az ilyen szerelem már nem divatos mostanában.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A svájci köztársaságot mindaddig úgy ismertük, hogy ott nemzetiségi kérdés nem létezik. Már a szövetségi alkotmány 116-ik cikke kimondja, hogy a három fő svájci nyelv: a német, francia és olasz, a svájci szövetség nemzeti nyelvei. A polgárok nyelvi jogai a legszigorubbán biztosítva vannak; így a szövetségi hivatalok összes közleményei német, francia és olasz nyelven jelennek meg. A szövetségi bíróság előtt mindenki saját anyanyelvén szólhat, a bíró ugyanezen nyelven hirdeti ki az ítéletet. Maga a hadsereg is német, francia és olasz csapatokból áll és a kiképzési és vezénnyelv a legénység többségének a nyelve. Négy kanton kivételével az összes kantonok egynyelvűek. A vegyesnyelvű kantonokban is biztosítva van a nyelvek egyenjogúsítása. A helyi hivatalok hivatalos nyelve a többség nyelve, a vegyes német-francia nyelvű kantonokban a közigazgatás és az iskolák kétnyelvűek. De bármely másnyelvű magániskolát is lehet felállítani és fenntartani. A világháború óta nagyra nőtt nacionalizmus Olaszországban is felültötte a fejét és ez Svájcban olasz részére is átszivárgott. Különösen Tessin kantonra áll ez, ahol most egyszerű szemet szurta a közel három évtizede fennálló német iskolák, amelyekben a germanizálás veszedelmét látják. A tessiniek ezeknek az iskoláknak azonnali bezárását követelték a szövetségi kormánytól és Bernben engedtek is ennek a követelésnek. Elhatározták, hogy a tessin német iskolákat három éven belül teljesen megszüntetik. A szövetségi kormánynak ez a kapitulálása annál feltűnőbb, mert előtte is tudvalevő, hogy az egész követelés az olasz irredentisztikus taktika műve volt, amely célul tűzte, hogy az összes, még idegen uralom alatt álló olasz nyelvű területeken felvesse a nyelvkérdést.

*

Az állampolgárság kérdéséről nyilatkozott Deres Iván, a szlovenszói csehszlovák szociáldemokrata vezére. Az államalakulat után — mondotta — a kisebbségi kérdés alakulására két tendencia gyakorolt hatást. Az egyik tendencia a kisebbségek köréből jött: a magyarság képviselői a prágai parlamentben több ízben hadakoztak az ellen, hogy az új államalakulásba a magyarságot erőszakkal vették be. A másik tendencia, amely a kisebbségi kérdés alakulására hatott, ugyancsak szélsőséges és sovíniszta volt: vannak olyan csehszlovákok is, akik ezt az államot az egész vonalon mint nemzeti államot akarják kiépíteni. Mi szociáldemokraták a csehszlovák egység, tehát bizonyos tekintetben a nemzeti állam alapján állunk, de az államot úgy akarjuk kiépíteni, hogy a kisebbségek politikai és kulturális jogai teljesen biztosítva legyenek. A kisebbségi kérdés alakulásában tehát két ellentétes tendencia: a csehszlovák és magyar sovínizmus egymás mellett gátolta a kisebbségi ügyek elintézését: az állampolgárság, a földreform és az iskolakérdés problémájának megoldását. A kisebbségi kérdésnek mai elintézését a békeszerződés alapján minimumálnak tekintjük. Az a véleményünk, ami dr. Benes külügyminiszternek, hogy kulturális téren a békeszerződések minimumát tovább ki lehet és kell építeni. Az állampolgársági kérdést csak úgy lehet rendezni, hogy magyar és csehszlovák részről egyaránt kiküszöböljük a szélsőséges sovén végleteket.

*

A Vatikán és a nemzeti kisebbségek cím alatt egy németországi lap római tudósítójának tollából feltűnést keltő cikket közöl, amelyből kiderül, hogy a Szentiszteket, különösen az olasz elnevezetlen politikai szomorú jelenségei a legkellemelebből érintik. A túlzott nacionalizmus kilengése egyaránt vesze-

deimesek a vallásra és a népek kulturájára. Ennek felismerése folytán vatikáni körökben mindinkább erős gyökeret ver a meggyőződés, hogy Európa valódi békéjét csak az ebből erőd veszélyek leküzdésével lehet biztosítani. Ezt a békét csak úgy lehet elérni, ha a nemzetiségi és nyelvi különbségekből származó ellentéteket kiküszöböljük. Mindezek folytán a kisebbségek problémája ma a Vatikán politikájának egyik legfontosabb

tárgya. Már nem állanak messze attól a gondolattól, hogy azoknak az ellentéteknek elsimítására, amelyek a nemzetiségi kérdésből folyólag a katolikusok közt fennállanak, egy külön bíróságot hívjanak életre, amelynek az lenne a feladata, hogy a kisebbségeket védje, bármely országhoz és nemzetiséghez tartoznak azok. Ez a terv — a cikk szerint — a Vatikán illetékes köreiben mindinkább megérlelődik.

Tovább tart az egyetemi hallgatók sztrájkja

Sorra betiltják az olaszok ellen tervezett gyűléseket

Zagrebból jelentik: A zagrebi egyetemi hallgatók sztrájkja — a mely, mint jelentették, általánossá lett — tovább tart és eddig minden zavaró incidens nélkül folyt le. Csütörtökön, a rapallói szerződés megkötésének ötödik évfordulója alkalmából a hatóságok újabb tüntetésről tartottak és az egyetemi ifjuság csütörtökre hirdetett gyűlést betiltották.

Csütörtökön erős rendőri készültségek cirkáltak Zagreb uccáin és különösen az egyetem környékén, valamint az olasz konzulátus előtt volt nagy rendőri készenlét. A késő

esti órákig sehol sem került sor rendzavarásra, az egyetemi hallgatók azonban a rapallói szerződés megkötésének évfordulóján egész nap a gyász jeléül fekete rozettát viseltek gomblyukukban.

Ljubljanában, Susákon és Splitben ugyancsak gyűléseket akartak tartani a rapallói szerződés megkötésének évfordulóján, azonban ezeket a gyűléseket mindenütt betiltották.

A beogradi főiskolákon a hallgatók csütörtökön délután két órakor kezdték meg a sztrájkot, amely három napig fog tartani.

Lemondott a közoktatásügyi miniszter

Radonics Jován dr.-t emlegetik utódjául

Beogradból jelentik: Vukicsevics Velja közoktatásügyi miniszter csütörtök délelőtt benyújtotta lemondását Pasics Nikola miniszterelnöknek.

A közoktatásügyi miniszter lemondása nem hatott meglepetésként, mert már hetek óta nyilvánvaló, hogy a miniszter és a radikális-párt között nincs meg a kellő összhang a közoktatásügyi politika tekintetében. A radikális klub közoktatásügyi vitájában a felszólalók élesen bírálták a miniszter terveit, amelyek közül néhányat a minisztertanács sem akart magáévá tenni.

Különösen a szakiskolák kérdésében nem értettek egyet Vukicsevicsel minisztertársai. Vukicsevics ugyanis a különböző szakiskolákat ki akarta vonni a reszortminiszterek hatásköréből, amibe az érdekelt

miniszterek nem egyeztek bele. Nem helyeselte a radikális-párt a délszerbiai középiskolák bezárását sem és a délszerbiai radikális képviselők azt hangoztatták, hogy Délszerbiában az állam presztízse való tekintettel akkor sem szabad középiskolát bezárni, ha annak tanulói létszáma nem éri el az előírt minimumot.

A lemondott közoktatásügyi miniszter utódjául elsősorban Radonics Jován dr. szuboticiai képviselőt, a pénzügyi bizottság elnökét emlegetik. Egy másik verzió szerint Trifunovics Misa vallásügyi miniszter venné át a közoktatásügyi tárcát. Radikális-párti körökben azt sem tartják kizártnak, hogy Vukicsevics Velja vissza fogja vonni lemondását és megmarad a közoktatásügyi minisztérium élén.

A szovjetkormány közeledést keres a balkáni államokkal

Csicserin az SHS királyságot Európa legdemokratikusabb országának tartja — A külügyi népbiztos nyilatkozata

A Párisban megjelenő »Revue des Balkans« című folyóirat legutóbbi számában Csicserin külügyi népbiztosnak egy nyilatkozatát közli

— A balkáni államokkal szemben — mondja Csicserin — a békés közeledés politikáját folytatjuk és

a szovjetkormánynak eszeágában sincs bolsevizálni a Balkánt.

Igaz ugyan, hogy lemondanánk elveinkről, ha kijelentenék, hogy nem akarunk a Balkánon szovjeturalmat, balkáni konföderáció keretében.

— A Bulgáriában az utóbbi időben lejátszódott események nem a szovjetkormány művei. A bulgáriai kommunisták erejüket nemzeti szervezeteikből merítették, melyeknek semmi közük a moszkvai kormányhoz. Egyébként

csakhamar megkezdjük Bulgáriával a tárgyalásokat a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolat helyreállítása érdekében.

— Ez a közeledés nemcsak a két

nép, hanem a Balkán békéje érdekében is szükséges, mert a Balkán békéjét állandóan veszélyeztetve látják valami képzelt bolsevik veszélytől.

Az S. H. S. királysággal nincs semmi vitás ügyünk, reméljük, hogy nemsokára helyreállíthatjuk a barátságos viszonyt Moszkva és Beograd között. Az orosz nép mindig a legtestvériesebb érzelmekkel viseltetett a szerb nép iránt. Pasics Nikola nagy személyiség, nemcsak a szerbeknek, hanem az egész szláv-ságnak is. Nekünk egyébként az a benyomásunk, hogy az S. H. S. királyság a legdemokratikusabb állama Európának.

— Tavalay meglátogatott bennünket Radics István is, de sohasem hittük komolyan, hogy a horvát vezért megnyertük a mi eszméinknek. Ez egyébként nem is zavart ben-

nünket, mert nekünk nem is volt szándékunk, hogy őt a jugoszláviai kommunista propaganda ágensége tegyük. Beszarábia miatt nem lesz háború. Várunk, míg Románia belátja, hogy számára Beszarábia birtoklása csak gond, teher és önként visszaadja nekünk.

— Varsóban azért voltam, hogy személyesen propagáljam a közeledés politikáját, amelyet már jó ideje a gyakorlatban is folytatunk. Szívesen elmennék Beogradba, Bukarestbe és Szófiába is, de ugyátszik ezekben az országokban a lelkek még nagyon fel vannak haborozva a szovjet ellen — fejezte be érdekes nyilatkozatát Csicserin.

Hindenburg

kiábrándult a nacionalistákból

A birodalmi elnök feltűnést keltő nyilatkozata

Stuttgartból jelentik: Hindenburg birodalmi elnök fogadta a demokratapárt egy vezetőtagját és hosszabb eszmecsere folytatótt vele a politikai helyzetről. Ezzel kapcsolatban Hindenburg olyan nyilatkozatot tett, amelyből arra lehet következtetni, hogy a vezértábornagy kiábrándult a saját pártjából, a nacionalistákból.

— Egyszer arról biztosít a nacionalista-párt — mondotta Hindenburg — hogy csorbítatlan bizalmát élvezem, másszor pedig olyan határozatokat hoz, amelyek engem teljesen elszigetelnek és állásomat is veszélyeztetik.

Hindenburgnak ez a nyilatkozata óriási feltűnést keltett és politikai körökben a legkülömbözőbb kombinációkat fűzik hozzá.

Nemzeti ünnep

lesz a locarnói szerződés aláírása Angliában

Londonból jelentik: A locarnói szerződés aláírását az angol kormány nemzetközi ünnepé akarja emelni. Nagy ünnepi programot dolgoztak ki, amely a királyi udvartól kezdve minden nemzeti és külpolitikai faktornak nagy szerepet juttat.

Az angol parlamentben november 18-án kezdik meg a szerződés parlamenti tárgyalását, amelyen azonban nem lesz nagyszabású szöcsata, mivel a parlamenti pártok vezérei már megállapodtak abban, hogy a vezérszónokok rövid nyilatkozatokat tesznek, amelyben bejelentik pártjuk hozzájárulását a javaslathoz. A javaslatot egyhangulag fogják elfogadni. November 20-án Chamberlain tiszteletére az összes politikai pártok diszlakomát rendeznek, amelyen Grey lord mond nagy politikai beszédet. Ez a beszéd az angol külpolitika jövő céljait és főbb irányelveit fogja ismertetni.

Magát a locarnói egyezményt, illetőleg a hozzátartozó szerződéseket, december elsején délben fogják ünnepélyesen aláírni. Ugyanezen este a Londonba érkező idegen külügyminiszterek udvari ebédre lesznek hivatalosak s az udvar ötven meghívót fog ez alkalommal kibocsátani. Az ünnepi ebédet olyan formák között fogják megtartani, mint amikor külföldi uralkodókat lát vendégül az angol király. Ezután a Buckingham-palota nagy termében udvari fogadó estély lesz, amelyre ezer meghívót adnak ki. December 2-án a City vendégeli meg a külföldi hatalmak képviselőit, este pedig a kormány ad lakomát a miniszterelnöki palotában. Utána ugyancsak estély lesz a miniszterelnök-nél, ahol a külföldi politikuskok Anglia pénzügyi vezéregyéniségeivel és közigazdasági szaktekiutélveivel fognak megismerkedni.

A becskerekeli hasfelmetsző

Meg akarta gyilkolni a házigazdáját meri a házbért követelte

Velikibecskekről jelentik: A becskerekeli rendőrség ügyeletén szerdán este jelentették, hogy az ugynevezett Bikas külvárosban az egyik lakó megölte a háztulajdonosnőjét és annak leányát.

A jelentés vétele után Zseberics Szvetozár ügyeletes rendőrtiszt azonnal kiszállt a helyszínre, ahol Ralicsev Nátá 77 éves asszonyt és annak Maca nevű leányát súlyos sebektől borítva, vérbefagyva találta. A két szerencsétlen áldozatot a mentők azonnal kórházba szállították és ápolás alá vették.

A rendőrség behatolt a szomszédos harmadik szobába, ahol ágyon fekve és egykedvűen cigarettázva találták Gyurics Boskó 26 éves földmivest, aki rövid vállalat után beismerete, hogy ő szurkálta meg Ralicsev Natát és leányát. Gyuricsot letartóztatták.

A rendőrség a kórházban kihallgatta a 77 éves öregasszonyt, aki előadta, hogy Gyurics feleségével és három gyermekével lakott házában. Két nappal ezelőtt figyelmeztette lakóját, hogy hátalékos házbéret fizesse ki. Gyurics a figyelmeztetésre azzal nyugtatta meg a háztulajdonosnőt, hogy eladja disznóját és abból őt is kielégíti majd. Szerdán este Gyurics a két lakást elválasztó konyhán át behatolt a tulajdonosnőhöz és késsel rátámadt. Először a leányát szurkálta össze, majd az öregasszonyra támadt rá.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Gyurics fölragasztotta az öregasszony hasát, több szurást ejtett a fején és karján. A lányának átszurta a tüdejét, a balcombját s ezenkívül tizenöt szurást ejtett rajta. A szerencsétlen öregasszony állapota válságos. Leányának állapota is rendkívül súlyos.

Gyurics a rendőrség előtt azzal védekezik, hogy ittas állapotban volt, feleségével is összeveszett s önkivételben követte el tettét.

Meg van a gyilkos nincs bíróság, amely ítélezzék felette

Hét év előtti gyilkosság tettesét most tartóztatták le

Gyoskov Petar veliki-kikindai földmivés 1919-ben, mint dobrovoljac a hetedik gyalogezred 2-ik zászlóaljának 7. századánál szolgált.

Gyoskov 1919 január 11-én az Obrenovac-bácska-palánkai országúton járőrszolgálaton volt, amikor találkozott az Obrovac-ól Bácska-Palánkára hazafelé igyekvő Gärtner István asztalosmunkással, akit igazolásra szólított fel, de mert Gärtner vonakodott az illetéktelennek látszó felhívásnak eleget tenni, Gyoskov Petar puskával addig ütötte Gärtner fejét, míg a puskatus el nem tört. Gärtner feje több helyen beszakadt és vértől borítottan eset össze a sáros országúton. A megvadult katona ezzel nem érte be, hanem közvetlen közelről még három lövést tett a szerencsétlen verbenfetrengő Gärtnerre. A három közül egy lövés Gärtner hasába lúródott, átjárta a vastagbeleket és Gärtner azonnali halálát okozta.

Az országúton haladó emberek akadtak a holttestre, jelentést tettek arról a bácskapalánkai csendőrségnek, amely a gyilkos tett elkövetőjét Gyoskov Petar személyében kinyomozta és átadta a noviszadi állomásparancsnokságnak.

A szubotícai hadosztálybíró 1919 december 15-én tárgyalta a bestiális katona bűnügyét és tizenkét évi fegyházra ítélte, amely ítéletet egy a katonai ügyész, mint az elítélt megfélebbizte.

A beogradi legfelsőbb katonai bíróság 1920 november 22-én megsemmisítette a szubotícai hadosztálybíró ítéletét és ítéletileg kimondotta, hogy a katonai bíróság nem illetékes ez ügyben, egyben elrendelte az összes ügyiratoknak a szubotícai kerületi bírósághoz való áttételét.

A szubotícai kerületi törvényszék vizsgálóbírája a beérkezett iratok áttanulmányozása után megállapította, hogy nem a szubotícai törvényszék illetékes, mert a gyilkosság a noviszadi törvényszék területén történt — de ezévi november 6-án elrendelte Gyoskov Petar előzetes letartóztatását.

A szubotícai vizsgálóbíró csütörtökön az összes iratokat megküldte a noviszadi kerületi törvényszékhez, amelynek fogházába egyúttal be fogják szállítani a közel hét év előtti gyilkosság tettesét is.

Milyen elégtételt követel az olasz kormány Jugoszláviától? Olaszország a zagrebi főispán és rendőrfőnök elcsapását kívánja a horvátországi olaszellenes tüntetések miatt

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség szerint az olasz kormány a legmesszebbmenő elégtételt követeli Jugoszláviától a zagrebi és dalmáciai olaszellenes tüntetések miatt. Az olasz kormány kívánságait a Stefani-ügynökség a következőkben ismerteti:

1. A zagrebi főispán haladéktalanul elmozdítandó, mert nem akadályozta meg, hogy jugoszláv területen az olasz zászlót elégessék, barátságos hatalom konzuli hatóságait megsértsék és olaszellenes tüntetést rendezzenek.
2. A római jugoszláv követ adjon kifejezést kormányja élénk sajnálkozásának a kínos események fölött.
3. Nincsics miniszternek a szkupstinában legutóbb kifejezett sajnál-

kozásán kívül a külügyminiszter és államtitkára a beogradi olasz követségnek is fejezze ki sajnálkozását a történetekért.

4. Elrendelendő, hogy minden letartóztatást tartsanak fenn és a Zagrebben letartóztatott diákokat a bíróságnak adják át.

5. Az anyagi kárt térítsék meg.

6. A zagrebi és azokat a más városbeli rendőrfőnököket, akiknek a tüntetések megakadályozására irányuló tevékenysége eredménytelen maradt, büntessék meg.

7. Veglia szigetének politikai hatóságát távolítsák el helyéről.

Olasz politikai körökben azt remélik, hogy a jugoszláv kormány teljesíteni fogja ezeket a kívánságokat.

Tizenhétéves apagyilkos a törvényszék előtt

Családi tragédia — Az anya védi fiát és vádolja agyonvert férjét — A bíróság tíz évre ítélte a vádlottat

Érdekes bűnpört tárgyalt csütörtökön a szubotícai törvényszék. Ez év szeptember 3-án a Sztara-Kanjizsa határában levő Bogaras pusztán, a szállások közötti dűlőn, Parti József 18 éves fiu fejszecsapásokkal megölte apját, Parti Elek gazdálkodót.

A gyilkos fiu a tett után önként jelentkezett a rendőrségen. Csütörtökön tartották meg a főtárgyalást ebben a bűnügyben. Az ítélkező tanácsban Pavlovics István törvényszéki elnök elnökölt. A tanács tagjai voltak Csulics Zvezdán és Gavrics Milán törvényszéki bírák. A kövvadat képviselte Gjeneró Márkó dr. államügyész, a védelmet Dimitrijevic Dragomir dr. ügyvéd látta el.

A tárgyalási terem egészen megtelt hallgatósággal, különösen a kanjizsai tanyák népe jött el nagy számban, hogy meghallgassa a tanyai tragédia törvényszéki tárgyalását.

Délelőtt 10 órakor vezette be szuronyos börtönőr Parti József vádlottat. Fejletlen, gyöngye szervezett, szepegő, ijedt gyermek.

A vádlott halk, remegő hangon elmondja, hogy 1907 március 18-án született Kanjizsán, római katolikus vallású, három elemi osztályt végzett, de »a harmadikat kétszer járta«.

»Nem vagyok bűnös«

Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Majd elmondja a tragédia előzményeit.

— Az apám nem vallott fiának és folyton üldözött. Amikor még egészen kis gyerek voltam és járnai se tudtam, rugdosott és kutyának nevezett. Az anyámmal is rosszul bánt.

Az elnök kérdésére kijelenti, hogy két testvére van. Ferenc, aki 30 éves és Ágota, aki 25 éves, az apjuk azokkal is rosszul bánt. Nem akart nekik ruhát venni. Mikor pénzt kértek, elment a kocsimába és olmulatta a pénzt. (A vádlott sir.)

Az elnök: Magát verte?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Maga mivel foglalkozott a háznál?

A vádlott: Kanász voltam, otthon telen-nyáron csordával foglalkoztam.

Az elnök: Enni kapott?

A vádlott: Igen, de apám a padkára adta; nem engedett az asztalhoz ülni. Az anyámat is elhajította az asztaltól. Azt mondta: »Csuhaj« az asztaltól.

Az elnök: Hol aludt maga?

A vádlott: Az istállóban.

Az apa elzavarja fiát a háztól

Az elnök: Mikor ment el maga a háztól?

A vádlott: Az apám ez év elején elzavart a háztól. Azt mondta: Eredj ki a házból, te zabi. Külökdösött, előbb botot vett a kezébe, aztán baltát, úgy zavart ki a házból. Amikor szaladtam, utánam dobta a baltát.

Elmondja, hogy először egyik rokonához, Rövid Mátyáshoz ment, aki sirt, amikor hallotta, hogy elzavarták. Ott egy napig maradt, s beállt Harmath Miklóshoz, akiknek tanyája közel van az övéhez.

Jelbeszéd fehér lepedővel

Az elnök: Távol volt a maguk házatól a Harmathék tanyája?

A vádlott: Nem. Közel volt.

Az elnök: Járt maga haza?

A vádlott: Igen. Amikor apa nem volt otthon, kitevélék a cégért a ház kerítésére, egy fehér lepedőt. Ezzel jelt adtak anyámék, hogy jöhetnek, apa nincs otthon. Ilyenkor hazamentem.

— Husvét után — mondja a vádlott — Becsére, majd Péterrévére mentem szintén egy rokonomhoz és ott maradtam szeptember 1-ig. Akkor aztán irt a nénem, hogy jöjtek haza Bogarasra, de ne az apai házba, mert apa nem enged be.

— Akkor hazajöttem — mondja reszkető hangon a vádlott — és Terényi Urbán házába kopogtattam be.

A fejsze

— Amikor Terényi Urbánnál voltam, odajött a nénem és sirva panaszkodott, hogy apa még mindig rosszul bánik velem is és anyámmal is. Üti-veri őket ruhát meg nem vesz nekik, rongyokban

járnak. Nagyon ékeseredtem. Másnap megmondta anyám és nénem, hogy apa csütörtökön Csantavérre megy kocsival. Akkor este nagyon rosszul éreztem magam. Terényiek házában ültem a folyosón és gondoltam, hogy valamit kell tenni apával. Igen el voltam keseredve.

Az elnök: És mit gondolt?

A vádlott: Magam se tudtam. Gondoltam, hogy megverem. Amint ott ültem a folyosón, hirtelen megláttam a két kamrában a Terényiek fejszéjét. Azt felkaptam. Ez este öt órakor történt. Amikor fölkaptam a fejszét, kivítem a kukoricásba és a magas kukorica közé rejtettem. Azután visszamentem Terényiekhez és lefeküdtem aludni. Gyakran fölbredtem. Még nem voltam »bizonyoságbans«, hogy mit teszek vele.

A gyilkosság

Az elnök: Gondolt-e arra, hogy megöli az apját?

A vádlott: Nem. Magam se tudtam még, hogy mit teszek vele. Másnap, amikor megtudtam, hogy apám nem sokára jön visszafelé, kimentem a kukoricásba. Elmentem, ahol a fejsze el volt rejtve. Elővettem a fejszét és a hónom alá tettem.

Az elnök felhívására a vádlott megie-pő nyugalommal odamegy a bíról asztalhoz, elveszi onnan a bűnjelként ott fekvő hatalmas fejszét és a baj hóna alá veszi, úgy, hogy a fejsze nyéle elől, a feje hátul van.

Az elnök: Láthatta az apja magát?

A vádlott: Láthatott, de amikor apám jött a kocsival, egy zsebkendőt tettem az arcomra, hogy ne ismerjen meg.

Az elnök felszólítására megmutatja a vádlott, hogy ezt hogyan csinálta.

— Én az uton mentem — mondja a vádlott — ő jött szembe velem a kocsi-

val. Lassan, lépésben hajtott. Amikor közelembbe ért, köszöntem neki: »Dicsértessék!« Én rámentem és ő én rém-

nézett. Mikor ez történt, az addig lépésben haladó lovak elkezdtek ugatni. Én a kocsit után szaladtam, s amikor a sarog-

lyához értem, kivítem hónom alól a fejszét és feldobtam a kocsi-
ra. Apám ezt se vette észre. Ekkor le-

vettem a kendőt a szememről, megfog-

tam a fejszét és a fokával hátulról ké-

szér ütöttem apám fejére. Amikor kettőt

rávágtam, hanyatt vágódott a kocsi-

ban. A gyepő kiesett a kezéből. Azután még

párszor rásújtam, nem tudom, hány-

szor. Nem jajgatott, egy hangot se

adott. A lovak elkezdtek a kocsi-
val vágatni. A mi szállításunk közelében a kocsi

felfordult, az egyik ló elesett, én is ki-

fordultam a kocsi-
ból. Apa is kiesett a kocsi-
ból. Kialtozni kezdtem: »Ferenc,

gyere ki!« Ferenc bátyám kijött a ház-

ból, később a nénem és anyám is. Meg-

mondtam, hogy én öltem meg az apám.

Az elnök: Mit szóltak ők?

A vádlott: Minek bántottam, ezt

mondták.

A vádlott kihallgatása ezzel véget ért

és az elnök öt percre felfüggesztette a

tárgyalást. Szünet után áttért a bíróság

a tanuk kihallgatására.

Első tanu Parti Elek, az elhalt öz-

vegye, a vádlott édesanyja. Sirás köz-

ben teszi meg vallomását. Amikor az el-

nök kérdi, hogy hány gyermeke van,

azt mondja: »Tizenöt gyermeket szül-

tem, ezekből három él.« Elmondja, hogy

nagyon rosszul élt az úrrával. Az asztal-

hoz nem volt szabad neki ülni. A földön

ülve evett.

Az elnök: Hogy bánt az elhalt a gyer-

mekeivel?

A tanu (hátra néz, a fia felé): Ezzel

nagyon rosszul bánt. Nem vállalta. Azt

mondta, hogy nem az övé. Azt hitte,

hogy Rövid János az apja. Mindig azt

mondta: »Eredj apához«, ütötte, pisz-

kolta. Amikor csuszó-mászó gyerek

volt, megrugdosta. Most a télen elhajtot-

ta a háztól.

A vádlott néneje, Parti Ágota

lényegében hasonlóan vall, mint az any-

ja. Rövid Julia születésné elmondja hogy

a vádlottat ő vitte keresztelőre. Ekkor

az apja azt mondta: — Ne irassa az én

nevemre, mert nem én vagyok az apja,

hanem egy melák kutya. Kihallgatta

még a bíróság Terényi Urbán, Bus Fe-

renc, Rövid Mihály és Kávai Antal tanu-

kat, akik lényegtelen vallomást tettek.

Miután a tényállás tisztázva volt, a bi-

róság a többi beidézett tanu kihallgatá-

sától elállt. Ezután Perazsics Bozsidar

dr. törvényszéki orvos terjesztette elő

az elhalt sérüléseiről az orvosi szakvé-

leményt. A bizonyítási eljárás ezzel véget ért.

Gjenero Márkó dr. államügyész bizonyítottan látja a vádat és kéri a bíróságot, hogy a vádlottat előre megfontolt szándéku emberölésben mondja ki bűnösnek.

Dimitrijevic Dragomir dr. védő az elhangzott tanuvallomásokból bizonyítja, hogy nem lehet szó előre megfontolt szándékról. Majd felsorakoztatja az enyhítő körülményeket.

A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza és hosszabb tanácskozás után meghozta az ítéletet, mely szerint a vádlottat előre megfontolt szándéku emberölés büntetésében mondja ki bűnösnek és tíz évi fegyházra ítéli.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben. A vádlott és védő felebbeztek.

Zavargások Irországban a fegyverszünet megkötésének évfordulóján

Füstbombák Dublinban az elesettek szobrának megkoszoruzásánál

Dublinból jelentik: A fegyverszünet megkötésének hetedik évfordulóján Irországban komoly zavargások történtek ki. Csütörtökön ünnepelték Dublinban a fegyverszünet megkötésének évfordulóját, fényes ünnepségek keretében. Az ir ifjuság, az ellenzéki pártokkal karöltve felhasználták az ünnepet arra, hogy az angol fenhatóság ellen tüntessenek.

Az elesettek szobrának megkoszoruzásánál a tüntetők füstbombákat dobáltak az ünneplő tömeg közé. Az ünnepi menet résztvevői közül egy ember meghalt és sokan súlyosan megsebesültek. A tüntetők ezután az üzletekről és hivatalokról letépték az angol felirást.

Komoly zavargások voltak Irország más városaiban is.

A zavargások során összesen három ember — köztük egy rendőr — halt meg. A sebesültek száma igen nagy. A rendőrség csak nehezen tudta a rendet helyreállítani.

Nagy francia vereség Marokkóban

Damaszkuszba segédc csapatokat várnak Franciaországból

Párisból jelentik: Henri de Jouvenel szenátor, Sziria új főbiztosa, előbb Londonba utazik, hogy Chamberlainnel és Amery gyarmatügyi miniszterrel tanácskozzék, csak aztán megy Damaszkuszba, hogy elfoglalja tisztét. Az új főbiztos meg akarja beszélni a brit külügyminiszterrel és Ameryvel a közel Keleten támadt bonyodalmakat, amelyek kihatással vannak a francia és angol gyarmati mandátumokra.

A francia kormány hivatalos jelentést kapott, hogy Damaszkuszban erős csapatok vigyáznak a nyugalomra s ez idő szerint rend van, noha a környéken jelentékeny druz bandák gyülekeznek. A francia csapatok elég erősek arra, hogy a várost és az összekötő vonalakat megvédjék. Mihelyt Franciaországból megérkeznek a segédc csapatok, meg fog indulni a tisztogatás munkája. Addig a különböző vidékeken jelentkező druz bandákat a meglévő francia csapatok is képesek lesznek fékentartani. Körülbelül ezer főnyi felfegyverkezett druz banda megtámadta és el akarta foglalni Hasbya helységet, de az ottani helyi rendőrség a francia szene gál csapatok támogatásával visszaverte a lázadókat.

A Petit Parisien utközben meginterjuvulta Sarrail tábornokot, aki most van visszatérően Franciaországba. Sarrail kijelentette, hogy amikor a damaszkuszi felkelők körülzárták a francia főparancsnokságot és a közelben lévő házakat felgyújtották, a főparancsnokságon már fogytán volt a munició és azért, hogy

a nagyobb vérontásnak elejét vegye, kénytelen volt a várost bombáztatni. A pánikot szerinte a damaszkuszi angol konzulátus idézte fel, amely proklamációban hívta fel az idegeneket, hogy hagyják el Damaszkuszt.

Londoni jelentés szerint a Daily News nagy feltűnést keltő cikkben számol be arról, hogy a rifek agyuzták

Tetuant. A franciák titkolják veszteségeiket. Az idegenek menekülnek a városhól. A francia csapatok legutóbb olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy képtelenek voltak az első vonalakban levő csapatokat élelmezni és ezért visszavonultak. A rifek harminckét francia őrállomást elfoglaltak és rengeteg mennyiségű municiót zsákmányoltak.

A spanyol tisztikar forradalomra készül

Több tábornokot letartóztattak — Primo de Rivera polgári kormányt akar alakítani

Barcelonából jelentik: A spanyol hadsereg tisztikarában veszedelmes mértékű öltött az elégedetlenség és ezért a direktórium a legerősebb rendszabályokat fogatosította a tisztek ellen. Amiatt tört ki az elégedetlenség, hogy a marokkói harctérről visszatérő tiszteknek a direktórium soron kívüli jutalmakat és soron kívüli előléptetést ígért, azonban nem váltotta be ígését. Néhány nap előtt a madridi tisztikaszinóban emiatt elkeseredett gyűlés volt. Azok a tisztek, akik reményeikben csalódtak, küldöttségileg akartak a direktóriumhoz fordulni, más tisztek ezt ellenezték és olyan heves volt a hangulat, hogy verekedéssé fajult a dolog. Erre azután vizsgálat indult meg és kiderült, hogy Madridban titkos junta alakult, amely forradalmat készít elő. A rendőrség is beleavatkozott a dologba, sok forradalmár tisztet, köztük tábornokokat is letartóztattak. Az elégedetlen tisztikar feje Weyler tábornok, akit Primo de Rivera a király akarata ellenére

elcsapott. Azt híresztelik Madridban, hogy a királyi testőrezred tisztjei is a titkos juntába tartoznak és maga az ezred a minap lázadozott.

Primo de Rivera egyébként azzal a tervvel foglalkozik, hogy megszünteti a katonai direktóriumot és a legközelebbi jövőben átér már az alkotmányos kormányzásra. A tábornok fogadta a madridi A. B. C. című lap munkatársát és nyilatkozott jövő programjáról. Elmondta, hogy a direktóriumot már legközelebb polgári kormány fogja felváltani, de ebben a kabinetben is magának kívánja fentartani a miniszterelnökséget, minthogy még ez a kabinet is csupán átmeneti jellegű lesz és a második polgári minisztérium megalakulásának utját fogja egyengetni. Akkor aztán ki lehet írni az általános nemzeti választásokat. Az új választásokban fognak különbözni minden eddigtől, hogy csak egy kamarát választanak a törvényhozás két háza helyett s ezzel megindul a nagy reformok korszaka.

A becskerekai boszorkányper

Izgalmas szembesítések — A vádlott tagad és sir A közönség a vádlott ellen — Az ügyész ott akarta hagyni a tárgyalást

Minden tanu vádolja a méregkeverő asszonyt

Becskerekről jelentik: A becskerekai törvényszéken csütörtökön folytatták a családirtással vádolt Rélics Miklósné bűnperének a fő tárgyalását. A csütörtöki tárgyalás már rendkívül izgatott hangulatban folyt le. A vádlott, aki eddig csodálatosan tudott magán uralkodni, a csütörtöki tárgyaláson teljesen elvesztette nyugodtságát, sőt több ízben sírvafakadt. A vádlott izgatott hangulata áttragadt az ügyésre és a védőre is, akik a tárgyalás során hevesen össze szóltak, annyira, hogy az ügyész el akarta hagyni a tárgyalótermet. A közönség hangulata is mindinkább a vádlott ellen fordult és olyankor, amikor terhelő vallomás hangzott el, többen tapsoltak. Az elnök több ízben csendre intette a zajosan viselkedő közönséget, amely csak akkor hallgatott el, amikor az elnök ki akarta üriteni a tárgyalótermet.

»Milivoj jobban lett...«

A tárgyalás megnyitása után dr. Osztovcics Zlatko védő a bizonyítás kiegészítésére új tanuk beidézését kérte, amit a bíróság részben el is rendelt. Ezután folytatták a tanuk kihallgatását.

Az első tanu dr. Gócs Endre orvos, aki vallomásában elmondta, hogy egyszer volt Rélics Milivoj betegágyánál.

Már négy napja fektült betegem Rélics Milivoj — mondotta a tanu — amikor a vádlott kihívott hozzám. A beteg gyomorfájdalmáról panaszkodott és hányt. Rendkívül súlyos betegnek találtam, ezért nem is rendeltem orvosságot, mert előbb tanulmányozni akartam a betegségeit. Közöltem Rélicsnével, hogy másnap ismét meglátogatom a beteget. Másnap korán reggel egy asszony keresett fel. »Rélicsné üzeni — mondotta az asszony — hogy a mostohaafia jobban van és így nincs már szükség arra, hogy a doktor ur kimenjen«. Én nem hittem el, azonban az üzenet után meg sem mentem ki Rélicsékhez.

A bíróság az orvost szembesítette a vádlottal, aki azt állította, hogy az or-

vos nem közölte vele, hogy újra meg akarja látogatni a beteget.

A védő: A tanu a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy a betegnek láza volt, most pedig erről nem tett említést.

A bíróság a tanut megeskette.

Rélicsné adott tintát a végrendelethez

A következő tanu, dr. Mijajev Luka ügyvéd szintén terhelően vallott. Elmondta, hogy néhány diák kereste fel lakásán, akik kérték, menjen ki Rélicsékhez, mert Rélics Milivoj végrendeletet akart.

— Kimentem Rélicsékhez — folytatta vallomását a tanu — ahol, miután kikérdeztem a beteget, aki öntudatlanul volt, hozzákezdttem a végrendelet elkészítéséhez. Rélics Milivoj ötvenezer dinár hagyatékát mostohaanyjára hagyta. A végrendeletet azonban már alig tudta aláírni, oly beteg volt.

Az elnök a vádlotthoz: Hogyan lehet az, hogy maga nem tudott a végrendeletkezésről, holott jelen volt az aktusnál?

A vádlott: Én nem tudtam, hogy ügyvéd, amikor bemutatkozott, azt hittem, hogy orvos.

A tanu közbeszólt: Sajátkezűleg adott tintát.

A bíróság ezután Tistyánszki Ljubomir városi főszámvevőt, volt közgyámot hallgatni kéri, aki az ötvenezer dinár letétbehelyezésének körülményeiről tett jelentéktelen vallomást. Közölte, hogy a pénz letétbehelyezésére kéthavi haladékokot kapott Rélicsné és erről jegyzőkönyvet is felvettek.

A bíróság az árvaszéknél készült jegyzőkönyvet felolvasta.

Cvéjics Hermína, Rélicsék rokona a következő tanu. Tud arról, hogy Rélics a vádlottal több ízben veszekedett. Amikor Milivoj beteg lett, ő hívta ki dr. Gócs orvost.

Másnap reggel — mondotta a tanu — Rélicsné azt mondotta, hogy dr. Gócs vírvizsgálatot akart venni, de Milivoj nem engedte. Azt is mondta ekkor Ré-

licsné, hogy Milivoj kérte őt, ne hívják ki többször dr. Gócsot. Én meg akartam kérdezni Milivojt, hogy miért nem akarja dr. Gócsot kihívni, de Rélicsné nem engedett be a beteghez.

Az elnök: Tud-e valamit a végrendeletéről?

A tanu: Rélicsné mondta nekem, hogy Milivoj ügyvédet hívatott, mert végrendeletet akart.

A bíróság szembesítette a tanut a vádlottal, majd vallomására megeskette.

Cvéjics Hermína kihallgatása után az elnök szünetet rendelt el.

Heves szóharc az ügyész és a védő között

A szünet után Cvéjics Hermína ismét a bírói emelvény elé lépett és azt a kijelentést tette, hogy a védő utasításokat adott neki, hogy milyen kérdésekre feleljen a bíróság előtt. A közönség a tanu bejelentésére tapsolni kezdett, mire az elnök rendreutasította a hallgatóságot.

Barjaktárovics Rózsá, a vádlott testvére megtagadta a tanuvallomást, az elnök erre Sztoljkov Ljubica tanut szólította.

A tanu elmondta, hogy jól ismeri Rélicsékét. Egy napon meglátogatta őket és Rélicsnétől Milivoj felől érdeklődött. Rélicsné ingerülten felelt neki: »Hagyj békén vele, iskolában van«. Ő erre az iskolában felkereste Milivojt, aki beszélgetés közben elpanaszolta, hogy nem tiszteletli mostohaanyját, mert zsirszóds salátát akart vele etetni.

Az ügyész kérte a tanu megesketését, a védő azonban ellenezte azzal, hogy a tanu rossz viszonyban él a vádlottal. Az ügyész erre felugrott és ingerülten kifogásolta, hogy a védő minden terhelő tanut elfogultnak tart. A védő éles hangon válaszolt az ügyésznek. Kijelentette, hogy a közönség nagy része a vádlott ellen van és a közönség hangulatának hatása alatt áll az ügyész is. Az ügyész erre ismét felugrott, a törvénykönyvet az asztalra dobta:

— Ilyen körülmények között nem lehet tárgyalni — mondotta — és megindult a kijárat felé.

Az elnök erre rendreutasította a védőt, mire az ügyész is visszatért a tárgyalóterem ajtajából.

Ez után az incidens után folytatták a tanukihallgatást.

Krach Sámuel, a Dungserszki-féle szőnyeggyár képviselője feljegyzéseiből megállapítja, hogy a vádlott két szőnyeget vásárolt a cégnél. Minthogy a vádlott vallomásában azt adta elő, hogy ő csak a Grünbaum-cégnél vásárolt szőnyegeket, az elnök szembesítést rendelt el. A vádlott azt vallja, hogy a Dungserszki-gyárban nem ő, hanem a férje vett szőnyeget.

Mindenki ellenem esküdtött

A mai tárgyalás egyik legizgalmasabb része a vádlott két unokatestvérének, Rélics Zagorka és Rélics Mileta kihallgatása volt. Rélics Zagorka elmondja, hogy a vádlott tényleg varrt szemfedőt, azonban nem a mostohaafia, hanem a férje részére, aki mikor meghalt, a szemfedő már készen volt. Milivoj betegsége alatt a vádlott neki is azt mondotta:

— Egész biztos, hogy a fiám meghal.

Rélics Mileta hasonlóképp vall.

A tanukat szembesítik a vádlottal s a szembesítésnél izgalmas jelenet játszódik le. A vádlott most először hagyja el nyugalmát. Ingerülten kiált a tanura:

— Mindnyájan összeesküdtetek ellenem, hogy a pénzem megkapjátok.

Mire az egyik tanu azt feleli:

— Mindenki hazudik, csak te mondasz igazat!

Az ügyész kéri a tanuk megesketését. A vádlott sírva fakad.

— Az egész családot, aki ellenem tör, megesketik, az én tanuimat nem.

A bíróság a védő ellenzése dacára elrendeli a Rélics-lányok megesketését.

Zseberán Rogoljub azt vallja, hogy a vádlott jó viszonyban volt a férjével, bár Rélics egvizben panaszkodott, hogy a felesége költséges életmódot folytat.

Teles Bernát, a Grünbaum-cég könyvelője azt vallja, hogy a vádlott az ő üzletükben 3500 dinár értékben vásárolt. Milin Olga vallomása szerint a vádlott és férje jó viszonyban éltek. Arend Józsefné vendéglősnét hallgatni kéri ezután, aki egy házban lakott Rélicsékkel. Arendnéra a védelem hivatkozott, mert a tanu állítólag olyan kijelentést tett, hogy egy fontos titkot tud. Arendné ki-

Egy évre és nyolc hónapra ítélte a Kuria Beniczky Ödönt

A hivatali titok megsértésének vádja alól felmentették, kormányzó-sértésben és tiltott közlésben mondta ki bűnösnek a Kuria

lelenci, hogy nem tett ilyen kijelentést, ellenben tudja azt, hogy a vádlott férjével sokat civakodott s mostoha fiát is sokszor az udvarban is szidalmazta. Férjét azzal vádolta, hogy a tanuval viszonyt folytat, ebből azonban semmi sem igaz.

Boszidarevics Milán 20 éves tisztviselő, a következő tanu igazolja a már előbb kihallgatott Jettics Milorad vallomását s elmondja, hogy Rélics Milivoj előtte és Jettics előtt panaszkodott, hogy a mostohaanyja szóads salátával meg akarta mérgezni, ami miatt ő annyira elkeseredett, hogy baltát fogott a mostohaanyjára. A tanu még egy rendkívül iantos körülményre nézve tett vallomást. Elmondja, hogy mikor Rélics Milivoj beteg volt, Rélicsné őt elküldötte dr. Marlev ügyvédhez, hogy jöjjön el, csináljon a fiával végrendeletet.

A szembesítés alkalmával Rélicsné fentartja azt a vallomást, hogy ő nem küldött az ügyvédért, nem is tudja, hogy a fia végrendeletet csinált.

A közönség a vádlott ellen

A védő ezután Gunics Olbin kihallgatását kéri. Gunics a védő szerint jelen volt a hallgatóság közt s hallotta, hogy Cvejics Hermína, az egyik kihallgatott és megeskettett tanu vallomása megtétele után azt mondta:

— Ha mindenki úgy vall, mint én, akkor biztosan felkötök.

A tárgyalóterem hallgatósága, amelynek hangulata feltűnő módon a vádlott ellen irányul, közbekiált:

— Gunics ki se mozdult a teremből. Nem hallott ilyesmit!

Az elnök kihirdeti a bíróság határozatát, amely szerint a bizonyítás kiegészítése iránt később határoz.

Nesztorov Prika napszámos jelentéketellen vallomása után Szepesák Ferenc vendégülst hallgatják ki, aki elmondja, hogy egy izben 3—4 napig nála lakott a vádlott, aki akkor a férjével haragban volt.

Több tanu lényegtelen vallomása után a védő újabb indítványt tett a bizonyítás kiegészítésére. Az ügyész arra való hivatkozással, hogy a tényállás teljesen fel van derítve, ellenzi a bizonyítás kiegészítését.

Dr. Nosztovics Zsárkó védő: Ebben a perben arról van szó, hogy a vádlottakat vagy felakasztják, vagy szabadonbocsátják, ilyen körülmények közt kötelesség megtenni mindent, hogy az összes körülményeket tisztázzuk.

A bíróság a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó határozatát pénteken reggel 9 órakor hirdeti ki. A holt napi tárgyaláson valószínűleg befejezik a bizonyítási eljárást s sor kerül a vád- és védbeszédre.

Ítéletet szombatra várnak.

A jugoszláv katolikusok

nem tartják sérelmosnak a római Szent Jeromos-intézet rektorának felváltását

Beogradból jelentik: Bauer zagrebi érsek, Karlin ljubljani püspök és Akszamovics djakovói püspök a legközelebbi napokban Beogradba érkeznek és a legutóbbi zagrebi püspöki konferencia határozata értelmében kihallgatásra jelentkeznek a királynál, azonkívül Pasics Nikola miniszterelnöknél, Vukicssevics Velja közoktatásügyi és Trifunovics Misa vallásügyi minisztereknél, hogy a katolikus püspöki kar sérelmeit feltárlják. Hír szerint, ha nem orvosolják sérelmeiket, ismét összehívják a konferenciát és kiáltványt fognak intézni az ország katolikus népéhez. A püspököknek az az álláspontjuk, hogy a Vatikán a római Szent Jeromos-intézet ügyében a Slavaram Senfium-bulla értelmében járt el, szemben a kormány fel-fogásával, amely szerint az intézetbe nem csak a püspökség, hanem a kormány is küldhet növendékeket.

Ebben az ügyben egyébként dr. Korosec Antun, a szlovén néppárt vezére meglátogatta a külügyminisztériumot és a pápai nunciaturát, hogy informálódjon a Szent Jeromos-intézet ügyében előállott helyzetről. A szlovén néppárt szerint az egész affair az intézet belső fegyelmi ügye és az 1922-iki római egyezmény szerint az SHS királyságnak az intézetben nincsenek tényleges, hanem csak tiszteletbeli jogai.

Budapestről jelentik: A Kuria Ráthytanácsa csütörtök délelőtt hirdette ki az ítéletet a Beniczky-ügyben. A bíróság ítéletét már tizenkét órákor nagy tömeg lepte el, bár nem remélte, hogy az ítéletkihirdetés nyilvános lesz. A tanács azonban pontosan egy órákor a közönség és a sajtó előtt hirdette ki az ítéletet, amely általában nagy feltűnést keltett.

A Kuria a védelem semmisségi panaszait elutasította annak a semmisségi panasznak a kivételével, melyet a védelem az ítélet azon minősítése ellen emelt, hogy a vádlott a hivatali titok megsértését követte el. Az alsófoku bíróságoknak e tekintetben hozott ítéletét megváltoztatta és a hivatali titok megsértése helyett csupán kormányzó-sértés büntetésben és tiltott közlés vétségében mondotta ki bűnösnek Beniczkyt. A Kuria ez alapon a vádlott büntetését egy évi és nyolc havi fogházban állapította meg, kormányzó-sértésért ezenkívül tízmillió korona és két évi hivatalvesztés tiltott közlésért pedig hárommillió korona mellékbüntetést szabott ki rá. Az ítéletben megengedte a Kuria, hogy Beniczky a fogházban külön élmezhesse magát, azonkívül azt is kimondotta, hogy a büntetése kitétele idején a volt belügyminiszter külön munkára nem használható fel, mint a

többi elítélt rab.

Az indokolás szerint a kuria nem fogadhatta el a védelemnek azt az érvelését, hogy a hivatali titok alól való felmentéssel nem állhat fenn a tiltott közlés vétsége. A Kuria megállapította, azt is, hogy tanuvallomással is követhet el kormányzó-sértést, mivel a törvény kimondja, hogy még tanuvallomásban sem szabad a kormányzó személyét megsérteni. A tanuvallomás hírlapi közlésével a vádlott elkövette a kormányzó-sértés büntetését is. Beniczky csak arra nyert a hivatali titok alól felmentést, hogy tanuvallomást tegyen a Somogyi-Bacsó-ügyben, arra azonban nem, hogy a tanuvallomást hírlapilag is közlétegye. A tanuvallomásban elmondott tény nem hivatali titok, hanem maga a vallomás nyilvánosságra nem hozható és a közlétele törvénybe ütközik. Beniczky a tárgyalási titok megsértését tiltó törvények szerint követett el vétséget. A Kuria tehát hivatali titok megsértése helyett tiltott közlést és tiltott közléssel elkövetett kormányzó-sértést látott fenforogni.

A Kuria elfogadta enyhítő körülménynek azt, hogy ha a vádlottnak a Somogyi-Bacsó-ügyben kihallgatása szabályszerűen történik, akkor a vádbeli cikk közlése nem következhetett volna be.

Krach a hymen-börzén

A szubotikai „Zsivot” nem tudja kifizetni a házassági segélyeket — Három millió dinárt követelnek a megházasodott tagok — Nyolcvankét házasság három nap alatt

Az igazgatóság februárra igéri a hozományok kifizetését

A házasságkötések száma Szuboticán a hét eleje óta mértani haladvány szerint szaporodék. Hétfőn — mint a Bácsmegeyi Napló már jelentette — huszonhárom házasságot kötöttek a szokásos napi két-hárommal szemben, kedden már

negyvenkét esküvő történt, míg szerdára már nyolcvankettőre szaporodott fel a lakodalmak száma.

Ennek a nagy sietségnek és mohóságnak természetesen nem a fiatalok lángoló szerelme volt a titkos rugója, hanem a Zsivot kiházasító-egyesület által esetenként beigért huszonötezer dinár. Most azonban, a nyolcvankét elhamarkodott esküvő után

keserves csalódás érte az ifjú párokat, akik a lagzit követő másnapon megjelentek a Zsivot pénztára előtt,

felvenni a könnyen szerzett hozományt. Az egyesület igazgatója ugyanis mindenkit azzal utasított el, hogy a társulatnak momentán nem áll módjában kifizetéseket eszközözni. A kiházasító-egyesület ugyanis arra vannak bazirozva, hogy a kifizetendő segélyeket a tagok adják össze, akik minden házasságra lépő tag után huszonöt dinár pótdíjat fizetnek be az egyesület pénztárába. Nyolcvankét házasság után — tekintve, hogy csaknem minden esetben mindkét fél beiratott tag volt — a többi tagnak

százhatvannégyszer huszonöt, vagyis összesen négyezerszáz dinárt kellene leszurkolni, amit a tagok legnagyobb része képtelen egyszerűen lefizetni.

Az egyesület viszont, ha a tagok nem fizetik be a huszonöt dináros pótdíjakat, nem tudja a házassági segélynek neve-

zett hozományokat kifizetni, tekintve, hogy

a nyolcvankét pár három millió és háromszázezer dinárt követel összesen az egyettől,

amely minden alapítke nélkül alakult.

Az egyesület Bene Szudarevics-uccai földszintes helyisége előtt napok óta nagy néptömeg ácsorog, leginkább kendős, külvárosi asszonyok, kezükben a fatáls sárga könyvecskével és tétova, bizonytalan várakozásban lesik a betűl-ről kiszivárgó híreket. Mindenki az arcán valami nagy, ki nem mondható szorongás ül, csak csöndben zúgódnak és elsápasztja őket ez a gondolat: »Jaj, ha ottvész a pénzem!« Az irodában még csütörtökön is jelentkezett két jóhiszemű kövér néni lefizetni a pótdíjat. A többiek ugyanakkor izgatottan ostromolják a pénztárost kérdéseikkel.

— Mért nem adják ide a lányomért járó pénzt? — kiabálja egy feldult arcú asszony.

A pénztáros rámondul:

— Várjon sorára! — és vicceket mond neki.

Általában: mindenkit öreg adomákkal fizet ki. Kedélyes fiú ez a pénztáros. És praktikus.

Egy falusi, csizmás legény alázatosan tudakolja:

— Kéremszépen én megházasodtam, itt a könyvecském is, meg a páromé is, mi lesz a pénzünkkel?

A pénztáros fölényes bőbeszédűséggel oktatja ki:

— Nézze, magának a sorszáma kilencvenhét, ugy-e? No most mi beszédjük előbb mindenkitől sorra a házassági pótdíjakat és abból kifizetjük az első huszonöt házasságot. Aztán újra inkasszálunk és újra kifizetünk huszonötöt. És így tovább. A negyedik turnusban már

bemre lesz maga is. Érti?

Szegény legénynek súlyos verejtécsöppek gyöngyöznek a homlokán a feszült figyelemtől az előadás alatt, de nem meri bevallani, hogy egy kukkot se ért az egészről. Sőt még kedélyeskedik is a szerencsétlen a saját bőrére:

— Hogyne érteném, hisz ez világos, mint a vakablak!

Akadnak azonban olyanok is, akik nem érik be a pénztáros ur adomáival, hanem

bünavádi föllejteléssel fenyegetőznek.

— Ez nem volt benn az alapszabályokban! — kiabálja egyik indulatosan — hová tették a begyűlt pénzeket?

Azoknak, akik hivatkozással arra, hogy már házasságot kötöttek, megtagadják a további pótdíjak kifizetését, kijelentette a vezetőség, hogy akkor minden további pénzigényüket, sőt a már befizetett összeget is elvesztik. Ez persze hatalmas felzudulást váltott ki a tagokból, javarészt egyszerű, szegény emberekből, fixfizetéssel és nagy családdal, akiket a váratlan lakodalom-invázió valóságos csődbe kergetett.

— Fizetési haladékot pedig nem akarnak adni — siránkozik egy öreg anyóka — most se pénz, se posztó...

Miközben kint zug a tömeg, báró Rukavina Oszkár, az egyesület igazgatója a következő felvilágosítással szolgál az egyesület helyzetéről:

— Ezek a tömeges házasságok váratlanul értek bennünket. Mi emberbaráti intézményt akartunk létesíteni a Zsivottal és most megdöbbenve látjuk, hogy közönséges üzleti spekulációra használták ki az egyesületünket. Beiratkoztak férfiak és nők azzal az előre megbeszélt programmal, hogy amint felvették a tizenkét huszonötezer dináros segélydíjat, szépen elválnak egymástól. Három nap alatt nyolcvankét házasság történt Szuboticán és ezek mind a mi tagjaink sorából regrutálódtak. A többiek csak azért nem házasodtak még össze, mert ki akarják várni a jövő hetet, amikor a Szreca kiházasító egyesület is, amelybe szintén beléptek tagok, hogy dupla segélyeket vegyenek fel, megkezdji működését.

— De az egyesület, ha az illetőktől már bekasztronta a különböző tagsági díjakat, nem utasíthatja el őket ilyen morális kifogásokkal — vetjük közbe.

— Ez természetes — mondja Rukavina elnök — mindenki meg fogja kapni a pénzét, csak egy kis türelmet kérünk, míg a többi tagoktól behajtjuk a pótdíjakat. Erre a rohanra nem voltunk elkészülve.

Hétfőn megkezdjük a kifizetéseket.

egyelőre tízezer dinárt adunk ki készpénzben, a többit majd februárban,

ha mindenki lefizette a pótdíjat. Mert nem akarjuk egyszerre beinkasszálni a nagyobbreszt szegénysorsu, vagyontalan tagoktól az ilyenformán pár ezer dinárra rugó pótdíjakat. Ezentúl csak egészen fiatal, kiskoru tagokat veszünk fel az egyesületbe, hogy ilyen esetek többé elő ne fordulhassanak.

Künn, az uccán, az iroda előtt ott dohog utrakészen az ifjú direktor új elegáns hatüléses Fiat-autója. A soffőr érdeklődve hallgatja egy háromnapos térl panaszát:

— Hát így jártam, kérem. Az asszony öreg, a pénz fiatal...

ELHIZÁS ELLEN

egyedől biztos eszer a szakemberek és előrangú szaktekintélyek által feljegy ártalmatlan és biztos hatásúnak állmert

„VILFAN-TEA”

Teljesen ártalmatlan! Számtalan elismerés kapott az összes gyógyterületen és demokráciában

Előállítás: Mr. D. VILFAN GYÓGYSZERÉSZ Gyógyszervegyészeti Laboratórium ZÁGRÉB, ILICA 204 169

Az 500 dináros rejtély

A Bácsmezei napló csütörtöki példányai közt két olyan lappéldány volt, amelyben a harmadik oldal negyedik hátsó oldalán hiányzik a cikk írójának,

Bertalan József

neve.

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap. A mai lappéldányok közt szintén van két olyan lap, ami eltér a többitől. Aki a Bácsmezei Naplóra előfizet, résztvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy, s 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

A novisadi bomba

Egy orjunista löporos papirzacskót robbantott fel a templom-téren — A csendőrség két orjunistát letartóztatott

Novisadról jelentik: A novisadi Orjuna — mint a Bácsmezei Napló jelentette — csütörtökön este olasz ellenes tüntetést akart rendezni, de Mihajldzsics rendőrfőkapitány a gyülekezést betiltotta. Ennek ellenére az esti órákban kisebb orjunista csoportok tüntek fel az uccákon, azonban látva, hogy a rendőrség teljes készenlétben van, szétszöktek. Már úgy volt, hogy minden elcsendesedik, a mikor fél nyolc óra tájban, a katolikus templom előtti térről hatalmas robbanás hallatszott. A téren tartózkodó járőrök rémülten futottak szét.

A robbanásra csakhamar kivonult a rendőrség, amely megindította a nyomozást. Sporics detektív a bombamerénylő személyében előállította Biuklics Márkó orjunistát, aki a rendőrségen beismerte, hogy egy löporral telt papirzacskót meggyújtva, 6 dobt el, hogy az emberek megijedjenek. Beismerte azt is, hogy a löporos zacskót Rafaics Bogoljub nevű orjunistától kapta. A rendőrség Biuklicsot és Rafaicsot letartóztatta.

Viharos jelenetek

a magyar nemzetgyűlésen

Szocialisták és fajvédők összecsapása a költségvetési vitában

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén folytatták a költségvetési vitát. Szeder Ferenc hangsúlyozta, hogy a költségvetés hü tükre az ellenforradalmi berendezkedésnek. A mostani kormányzat nem tanult a múltból. Felütnő a nagy tisztviselői apparátus, főleg a központi igazgatásban. Ha a honvédséget is számításhoz vesszük, akkor minden négy lakosra jut egy állami alkalmazott ellátása. Ezt a terhet az ország nem bírja el. A szabadságjogok tisztelése a belügyminiszter előtt szinte ismeretlen. A munkások összejönnek valahol, hogy a munkabérek felemelését kérjék, de szétzavarják őket.

Rupert Rezső: Csak Cuzával lehetett Magyarországon büntetlenül tárgyalni.

Szeder Ferenc: A mezőgazdasági munkásoknak volt egy lapjuk, azt a belügyminiszter egy tollvonással beszűntette.

Rupert Rezső: Tiszta sajtó-Szamuely!

Szeder Ferenc: Nem tudom megérteni a kiscgazdaképviselek magatartását (Nagy zaj.) Feladták programjukat és elnyomták csallósalvá szegődtek.

Kidrik Ferenc: Ebbe halt meg Nagy-Atádi Szabó István!

Csontos Imre: Nem igaz, a sok gyálzkodásba, bocsánatot kérek!

Szeder Ferenc ezután határozati javaslatot terjeszt be, amelyben kéri, hogy

utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a földmunkások egyezkedési, szervezkedési és gyülekezési szabadságát korlátozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezze.

Rupert Rezső: Negyvennyolc előtt jobb dolga volt a jobbágyoknak, mint most a mezőgazdasági munkásoknak.

Viharos jelenetekre adott alkalmat Viczián Istvánnak, a mozik lefoglalásáról ismert fajvédő képviselőnek felszólalása, aki azt fejtegette, hogy a sajtó helyzete ideális, mert még azok a lapok is megjelenhetnek, amelyek okai voltak a forradalomnak. Élesen támadta a szociáldemokratákat, különösen a paritásos munkásközvetítés miatt, amely szerint a szervezett munkások csak olyan vállalatoknál vállalhatnak munkát, amelyeket a párt mint munkahelyeket engedélyez.

Óriási zaj tört ki erre a Ház minden oldalán és a szocialisták a fajvédők felé kiáltottak:

— Az íj, hogy a »Szózat«-nak is be kell tartani a bérszerződést! Nem lehet nyuzni a munkásokat!

Wolff Károly: Ehenhalásra ítélik a munkásokat!

Peyer Károly magából kikelve kiáltotta Wolffnak: Maga fogja be a száját! Nincs joga beszélni! Az emberek szájai halnak éhen, mert maguk kidobták őket a városkázról! A Beszkártól is elbocsátották a régi becsületes alkalmazottakat és gyilkosokat vettek fel a helyükre.

Wolff Károly sápadtan és szó nélkül hallgatta a feléje zúduló vádakat.

Az elnök csak nehezen tudta a rendet helyreállítani és Viczián István sietve befejezte beszédét.

HIREK

Édesmama kedvence

Radó Ernő 33 éves budapesti könyvelő lemásolta és saját neve alatt kiadta Tóth Jolán »Láthatatlan piramis« című verseskönyvét. Csalás és szerzői jogbitorlás miatt Radót előállították a rendőrségre, ahol azzal védekezett, hogy csupán nagyzási mániából akart írni lenni, hogy az édesanyjának akit nagyon szeret, örömet szerezzen.

A könyvelő ur irodalmi babérokra vágyott. Ez megesk gyakran a fűszer-szakmában. A könyvelő ur plagizált. Ez is előfordult már nemcsak író-lelkű könyvelőkkel, de könyvelő-lelkű írókkal is. Arra azonban, hogy a tehetségtelen szarka egy másik szellemi ágrulszakadt tarisznyáját dézsmálja meg, még nem volt példa a magyar irodalom dzsungelében.

Édesanyjának Ernőke volt a legkedvesebb fiacskája. Már egészen kicsi korában megcsudálták a szomszédok. Ha Ernőke azt mondta: »Mama, tejet, tenyejts, az egész ház összeszaladt ál-mélikodni, hogy ez az Ernőke micsoda okos! Nagyobb reményeket fűztek hozzá, mint Chamberlain a locarnói konferenciához. Aztán anyuka büszkesége felcsoperedett és könyvelő lett belőle. De Ernőke nem rázta fel a világot a kettős könyvvitelével és a mamuskának borzasztóan fájt ez a családás. Mert családni — ezt már a Zerkovitz ur is elfütyülte — fáj és duplán fáj az anyai szívnek, amely Ernőkében spórolta össze minden hiúságát, ambícióját és nagyravagyását. Az anyuka, a csöndes, szimpá-tikus kékharsnya úgy képzelte el: Shakespeare és nyomban utána Radó Ernőke. Esetleg Ernőke és csak aztán Shakespeare. Ah, milyen kellemes lett volna sütkérezni az írófi dicsőségének verőfényében! »Hazánk koszorus költőjének édes anyja« — írták volna a szemfüles riporterek és ő mesélt volna kedves históriákat az isteni gyermek életéből. Hogy már négy éves korában verset

faricskált és hatéves se volt, amikor megírta első drámáját. Am anyuka kedvence semmi hajlandóságot nem mutatott a költészethez. Kivéve mikor pénztől volt szó. A mamuska szekirozta is eleget: »látod a Szenes fitu már novel-lákat ír és a Földes Imriskének kiadták egy verskötetét.« Ilyeneket dörgött az orra alá. Szegény kis könyvelő keserves éjszakákon át gürcölt, számos tollszárat elfogyasztott, hogy kedvére tegyen anyuka irodalmi ambícióinak, de nem ment. Sehogyse ment. Ha megfeszült, akkor se. A lapok goromba szerkesztői üzenetekkel meszarolták le és csak egyetlenegyszer jelent meg három sora — elrettentő például. Borzasztó kudarcok az egész vonalon. Ezzel az energiával a könyvelésben már régen prokurista lehetett volna, vagy akár igazgató is a csokoládégyárban. Ott hevert, ott ordított előtte ezer véres, döbbenetes téma, de vaksi lelke nem látta meg őket, csak beie keltet volna: »én éhenkórász Ernőke, ma nem ebédeltem. A cipő lefeszült a lábamról és elloptam a pék puljártól egy perccet. Milyen furcsa, az emberek beugrálnak a Dunába, ha korog a gyomruk.« Mert Ernőke tényleg koplalt, hogy összetereje azt a pár százezer koronát, amit a nyomdászamla kitett. Anyukának akart meglepetést szerezni a születésnapjára és anyuka régi, az idők során már krónikussá vált vágyát beteljesíteni: megjeleni egy önálló, csinos verskötettel. Am a verskötethez versek is keltenek. Ez csak természetes. Mit tesz ilyenkor Ernőke? Verseket szerez. Persze nem saját szerzeményeket. Mert emyri önkritikával mégis rendelkezett. Tehát más, szerencsésebb tollu könyvelők művei után nézett. És most jön az, amit sohasem lehet megbocsátani Ernőkének, hogy a világirodalom bő választékából pont a Tóth Jolánhoz címzett költőnő verseivel akart babérokat szerezni. Valószínű, hogy így okoskodott: »ha Baudelaire verseivel lépek ki a porondra a nevem alatt, ugye hímné el senki, hogy én irtam őket.« És beírte Tóth Jolával is. Neki még az is túl költői volt. A gyönyörű, famentes papírra nyomott könyvet természetesen az édesanyjának ajánlotta. Hatvanadik születésnapja alkalmából. A boldog anyuska aznap végigjárta az összes budapesti könyvkereskedéseket és mindenütt — hangosan követelve — megvásárolt egyet a fia első verseskönyvéből és megküldte valamennyi vidéki rokonának, szomszéd-nak és ismerősnek. A költőnő persze megirigyelte ezt a példátlan könyvsikert és Radót feljelentette a rendőrségen. ... Igazán nem szép attól a Tóth Jolántól, hogy így elfrontotta az ősz mat-róna hatvanadik születésnapját!

(t. l.)

*
— **Királyi kitüntetések.** Beogradból jelentik: A király Rottmann Imre szubotical gyártulajdonost a Szent Száva-rend harmadik osztályával tüntette ki. — Gyorgyevics Dragoszláv szubotical főispán vejét, Manojlovics Dusán szubotical gyárigazgatót és Vidákovics Bozsán Antal szubotical földbirtokost a Szent Száva-rend ötödik osztályával, Miroszavljevics Kosztát, a novisadi kereskedelmi kamara elnökét a Fehér Sas-rend ötödik osztályával tüntette ki Ófelsége.

— **Vrbásziak küldöttsége Beogradban.** Beogradból jelentik: Vrbászról csütörtökön délelben Jaksics Dusán vrbászi radikális párti elnök vezetésével tizenkéttagú küldöttség utazott Beogradba, hogy a szigorú adóbehajtások ellen, valamint Ivanics községi jegyző visszahelyezése érdekében intervenáljon. A küldöttség, amelyet Lalosevics Jócó képviselő vezetett, felkereste Trifkovics házelnököt és Zsifkovics Ljubát, a radikális párt elnökét.

— **Főszolgabírói kinevezés.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter Vucetics Brankó palánkai tiszteletbeli főbíró az alibunári járás főszolgabírájává nevezte ki,

— **A novisadi nyomdásztrájk.** Novisadi grafikai munkásoknak hozzáuk intézett panaszos írására keddi számunkban ilyen cím alatt megírtuk, hogy a novisadi rendőrség a nyomdásztrájk alkalmából az emigráns nyomdászoktól elvette az emigráns igazolványokat, amelyeket csak a belügyminisztérium intézkedésére adott vissza. Ezzel szemben meggyőződünk, hogy a novisadi rendőrség semmiféle emigráns igazolványt el nem vett és így nem is volt szükség annak a visszaadására. Épp a nyomdásztrájk alkalmából írt cikkünkben leszögeztük azt az örvendetes tényt, hogy Mihajldzsics Stanoje rendőrfőkapitány a legkifogástalanabb korrektséggel és pártatlansággal járt el és szigorú törvénytiszteletéről fel sem tettelezhető, hogy a vezetése alatt működő rendőrség a panaszos levélben szövegelt sérelmet elkövette volna.

— **Tanügyi hír.** Zsivanovics György polgári iskolai tanárt a közoktatásügyi miniszter a pancsevői polgári leányiskola igazgatójává nevezte ki.

— **Megszűnt a nagyváradi ujságíró-sztrájk.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradi magyar ujságírók sztrájkja megszűnt. A kiadók elfogadták a kért kollektív szerződést. A nagyváradi magyar lapok csütörtökön már rendes terjedelemben jelentek meg.

— **Három évi szolgálati időminimunhoz kötik Szentán a tisztviselők nagyobb fizetésének folyósítását.** Szentáról jelentik: A vármegye jóváhagyta a sentai városi tisztviselők osztályozására vonatkozó előterjesztést, amely az állami tisztviselők státusához igazodik. E napokban érkezik a vármegye jóváhagyása a várososhoz és utána dr. Knezsevics Milos polgármester nyomban folytatja a két fizetés közti különbözetet. A tisztviselők nagy része már felvette a fizeteskülömbözetet előlegül. Csak a szolgák, rendőrök, altisztek, tűzoltók nem kapták meg a fizeteskülömbözetet az előleget. Azok, akiknek nincs három évi szolgálatuk a városnál, nem részesülnek a nagyobb fizetésben.

— **A moszkvai sakkverseny második fordulója.** Moszkvából jelentik: A nemzetközi sakkverseny második fordulóján Rumanovszki, a fiatal orosz mester, remisre végzett Capablankával. Rumanovszki skót megnyitásával, néhány lépés után oly bonyolult helyzetet teremtett, hogy mindkét versenyző számára a remis volt a legelőnyösebb. A mexikói Torre győzött Sottimurszki (orosz), Marschall — Réti, Rubinstein — Schämisch felett. Lasker nem játszott.

— **Megyei bizottság szállt ki a parragovói kőbányához.** Bácsmezei legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy eladja a parragovói kőbányát. Csütörtökön bizottság szállt ki a kőbányához, hogy annak értékét megállapítsa.

— **Ha a vasuti jegy elvész.** Tóth Lajos maliidjosi kereskedő 1922 augusztus 19-én Bácskatopolára ment, de a kiszállásnál észrevette, hogy a vasuti jegye nincs meg. A vasuti portás nem engedte ki és amikor Tóth ez ellen kelt, a portás a főnökhöz vezette, aki megerősítette, hogy jegy nélkül nem lehet a pályaudvarról kimenni. Tóth erre súlyos sértésekkel illette az állomásfőnököt, akit azzal fenyegetett, hogy megbicskázza. A subotical kerületi törvényszék hivatalnoksértésért 1924 június 2-án megtartott főtárgyalásán egy havi fogházra ítélte. A novisadi felebbviteli bíróság csütörtökön helybenhagyta az ítéletet. A főügyész is, az elítelt is megnyugodtak. Az ítélet jogerős.

— Szabad-e a magyar műkedvelők működését engedélyezni? A suboticiai törvényszéken *Pačević István* törvényszéki elnök tanácsa csütörtökön délelőtt tárgyalta *Magyar Domokos*nak, a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának sajtóperét, amelyet *Horvát Cvetkó* suboticiai rendőrfőkapitány indított az újságíró ellen. Horvát rendőrfőkapitány ugyanis inkriminálta a *Bácsmegeyi Napló* augusztus 12-iki számában „*Nem létező rendőrség*” címmel megjelent cikket. A bíróság *Rajcsics Sándor* alpolgármester, *Horvát Cvetkó* rendőrfőkapitány, *Miodragović György* rendőrfőkapitány és *Sokics Dénes* újságíró vallomásai után büntetésnek mondotta ki *Magyar Domokost*, akit rágalmozás vétsége miatt tizenhét napra fogházra és kétszázdinar pénzbírságra ítélte. A vádlott az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

— Az Országos Munkásbiztosító Hivatal új elnöke. Zagrebből jelentik: Az Országos Munkásbiztosító Hivatal elnöki tisztsége legutóbb *Pilipics Rudolf* nagyiparos halálával megüresedett. Csütörtökön az elnökség plenáris ülésén elnököt egyhangulag *Bauer Márkót*, a gyáriparosok országos szövetségének főtitkárát választották meg. Helyére második alelnökül *Grbavec Andreát*, a Hrvatski Stuparski Zavod igazgatóját választották.

— Támadás készül a Cankov-rezsim ellen. Párisból jelentik: Szerdán olyan hírek érkeztek Párisba, hogy a közeli napokban a Balkánon nagyobb események várhatók. A bolgár kommunisták és földművespártiak napok óta gyülekeznek a bolgár határon. A hírek szerint attól lehet tartani, hogy támadás készül a Cankov-rezsim ellen.

— Önvédelemből ölt. Bekvalac Száva kátyi napszámos 1924. szeptember hetedikén a kellelénél többet ivott s részegségében befeküdt *Stejin Lázár* kocsiába, hogy ott aludja ki mámorát. Hajnal felé *Stejin* észrevette *Bekvalacot* s fel akarta költöni, de ez félálmban cifrákat mondhatott. Mikor a részeg ember nem akart felkelni, megpofozta s vasvillával kezdte szurkálni. *Bekvalac* felkapta a kocsiiban levő botot s olyant ütött *Stejin* fejére, hogy annak agyveleje nyomban kilocsant és szörnyethalt. A noviszadi kerületi törvényszék 1924. december 13-án *Bekvalacot* felmentette, mert az önvédelmet beigazoltak látta. A noviszadi felebbviteli bíróság csütörtökön helybenhagyta a felmentő ítéletet, mely jogerőssé vált.

— Megalakult Sentán a telepesek egyesülete. Szentáról jelentik: Szentán csütörtökön megalakult a telepesek egyesülete. Elnökké *Dedakin Dimitrijét* választották.

— Elnapolt sajtóper. Noviszadról jelentik: Szavics Mirkó, a noviszadi demokrata párti „Narod” szerkesztője ez év áprilisban cikket írt lapjában, „*Anojdzsics Vjekoslav* petrovadini kormánybiztos botránya” címmel, a melyben azt írta a kormánybiztosról, hogy viselkedésével lejáratja az állam tekintélyét és legutóbb a tüzérezred Szilavájáról egy magasrangú tiszt kiutasította. Ebben az ügyben csütörtökre tűzte ki a törvényszék a tárgyalást, amelyet azonban Szavics betegsége miatt elnapoltak.

— Szerb és német nyelvtanfolyam. A szuboticiai kereskedők és gyárosok egyesülete, a kereskedők, pénzügyi és magántisztviselők részére szláv és német nyelvtanfolyamot rendez, a *Lloydban*. Az öt hónapos tanfolyam, heti két-két órai előadással, november 15-ikén kezdődik. A tanfolyam tanárai dr. *Petényi Gyula* és *Poljanac Ferenc* főgimnáziumi tanárok. A nyelvvórákat este nyolctól—tízig tartják meg. Tandíj havonként száz dinár. A tanfolyamra jelentkezni lehet a *Lloyd* titkárságánál.

— Hamiskártyás magyar gróf. Bécsből jelentik: Bécsi játékos körökben kínos feltűnést keltett egy magyar gróf hamis kártyázási afférje, amely egy belvárosi előkelő játékkaszinóban történt. A gróf Budapestről jött Bécsbe és minden este ott volt a játékkaszinóban, hosszú ideig váltakozó szerencsével játszott, azután folyton nyert és mindig szétugrasztotta a bankot. A játékosok gyanút fogtak és bizalmasan értesítettek a klub vezetőségét, amely egy detektívet szerződtetett, hogy leleplezze a hamiskártyás grófi vendéget. A detektív éjszakákon át figyelte a gróft. Teljes bizonyossággal sikerült megállapítania, hogy a szerencsés nyerő összejátszik a kaszinó két krupijével s így nyeri el a bank minden pénzét. Másnap titokban behívták a magyar gróft a kaszinó választmányi tagjainak bizalmas ülésére és értesítették, hogy leleplezték hamis üzenetét. Megígértették vele, hogy azonnal elutazik Bécsből, visszafizeti a nyert összegeket és soha többé nem mutatkozik a klubban. A hamiskártyás gróf mindent megígért, el is utazott, de nyereségeit elfelejtette visszaszolgáltatni.

— Fasiszta-szövetség alakul Franciaországban. Párisból jelentik: A francia fasiszták olasz mintára „*Harcosok és polgárok fasszója*” néven szövetséget alakítottak.

— Még nincs ítélet a Mateotti-perben. Münchenből jelentik: Az itteni olasz főkonzultátus közli, hogy a Mateotti-perben még nincs ítélet. Eddig mindössze az történt, hogy a bíróság *Rossi*, *Filippoli* és *Marinelli* ellen, akik személyes szabadság megsértése miatt kerültek a vádlottak padjára, beszüntette az eljárást az amnesztia-rendelet értelmében.

— December elseje előtt kiűrtik a kölni zónát. Párisból jelentik: A nagykövetek tanácsának jegyzékére érkezett német választ kielégítőnek tartják. A nagykövetek tanácsa november 17-ikén értekezletet tart, amelyen dönteni fog a kölni zóna és a Rajna-vidék kiűrtése ügyében. Biztosra veszik, hogy az evolúció még december elseje, azaz a locarnói egyezmény aláírása előtt megtörténik, mert a nagykövetek tanácsa még a szerződés aláírása előtt teljesíteni akarja a legelső német követelést.

— Letartóztatták a noviszadi leányvásár kerítőnőjét. Noviszadról jelentik: Az ismeretes noviszadi leányiskolai botrány ügyében a rendőrség csütörtökön letartóztatta *Neller Máriát* uifuttkai illetőségű asszonyt, aki előkelő és gazdag uraknak tizenkét-tizenhárom éves kislányokat mutatott be. Átadták az ügyésznek. A leányiskolában pénteken fejeződik be a botrányos ügyben megindult vizsgálatot.

— Halálozás. Anker Jakab volt pécsi vasúti vendéglős hatvanhárom éves korában Szuboticián meghalt. Temetése pénteken délután két órakor lesz a zsidó temető halottasházából.

— A Kola srpskih sestara pancsevői matinéja. Pancsevőről jelentik: A Kola srpskih sestara november nyolcadikán *Mitrovčan* napján sikerült matinét rendezett a *Weifert-sörgyár* termében ének-, zenekari- és magánzene-számokkal. A jólsikerült matinén nagyszámú közönség vett részt.

— Az Ördög mátkája Pacsiron. Pacsirról jelentik: A pacsiri műkedvelők nagy sikerrel adták elő *Géczy István* népszínművét, az *Ördög mátkáját*. A szereplők közül főképp *Szilágyi Imre*, *Nagy Eta*, *Oláh József*, *Szemesi Juliska*, *Mészáros Gizike*, *Sándor Ferenc*, *Juhász Antal*, *Lestár Juliska*, *Suber Ilonka*, *Mike János* és *Simon Károly* váltak ki jó alakításukkal. A jól sikerült előadást *Kertész Edg* rendezte.

A rövid haj — a bíróság előtt

Vannak még bírák Dijonban! Ezzel a címmel írnak a francia lapok arról a nagy feltűnést keltő esetről, amely most Dijon városában történt. Abban az izgatott kérdésben kellett ugyanis döntést hozniok, szabad-e egy kiskorú hölgynek rövidre nyírni a haját? Egy dijoni todrászhoz beállított mi-
nap egy kisasszony, arcán a tizenhét esztendő rózsapírjával s felszólította a mestert, tüntesse el dusan leomló aranyzőké türtjeit és csináljon neki bubifrizurát. A hajművész persze eleget tett a rendelésnek, elvégezte a műtétet a bájos fejecskén, eszébe se jutván, hogy ezért még a bírósággal is meggyűlik a baja. Mert a leánya édesapja úgy felbőszült, hogy a jámbor, jóhiszemű *Figarot* törvény elé állította s száz frank kártérítést követelte a levágott ragyogó hajfürtökért. S a dijoni bírák, akik úgy látszik, nem valami nagy barátai a bubifrizurának, meg is ítélték neki. A párisi sajtó sem valami lelkes híve a rövid haj divatjának, mert szörnyű kárörömmel körülvilágga a dijoni döntést és üdvözli bátorságukért az ítélethozókat. A francia todrászok ezentel csak szülői bizonyítvánnyal ellátott kiskorúakat kopaszítanak le bubisra. Az a hölgy, akit ilyen bizonyítvány nélkül is megnyírnak, már túl van a kiskorúságon.

— Szerellem az iktató hivatalban. *Acsin Ljubica* velükibecskereké asszony válólélemben volt az urától. A válópör ingyenes lefolytatásához szegénységi bizonyítványt kellett, amelynek megszerzése céljából elment a becskereké városi iktatóba, ahol a vád szerint *Gudál* Jéfta városi tisztviselő előbb összezsipkedte a takaros asszonykát és mert az ellenkezett, erőszakoskodni kezdett. *Acsin Ljubica* becsületének védelmét a bíróságnál kereste és a velükibecskereké kerületi törvényszék 1924 június 12-ikén 15 napi elzárásra és egy évi hivatalvesztésre ítélte *Gudál* Jéftát, aki az ítéletet felebbezte. A felebbviteli bíróság 1925 március 4-ikén helybenhagyta az ítéletet, ami ellen az elítélt semmisségi panaszt jelentett be. A noviszadi semmisségi csütörtökön elutasította a semmisségi panaszt, de hivatalból megsemmisítette az ítéletet és a vádlottat felmentette.

— Kémfogas Szmederevó-Palánkán. Szmederevó-Palánkáról jelentik: *Schick Miklós* torzai és *Urbán Vilmos* becskerekéi huszárönkéntesek szabadságuk ideje alatt polgári ruhában egy vendéglőben mulattak. Mulatozás közben magyarárt beszéltek, ami feltűnt a vendéglőben tartózkodó csendőrszázadosnak. A csendőrszázados a két önkéntest, mint kémgyanusakat, előállította a csendőrségre. A történetekről csakhamar értesült az ezred, amelynek közbelépésére a huszárönkénteseket szabadonbocsátotta a csendőrség.

— Nagy vasúti szerencsétlenség Amerikában. Newyorkból jelentik: A washingtoni gyorsvonat a newyerseyi állomáson belefutott egy előtte haladó személyvonatba. A szerencsétlenségnek tizenkét halottja és ötven súlyos sebesültje van.

— Cigánybíró nevezett ki a rendőrség Szentán. Szentáról jelentik: A cigánysoron napirenden voltak a véres verekedések. A rendőrség, hogy elejét vegye a verekedéseknek, *Kolompár Mátyás* öreg cigányt kinevezte cigánybíróvá.

— Havazás és viharok Cseh-szlovákiában. Prágából jelentik: Csütörtökön Prágában egész nap havazott. *Olmützaen* óriási vihar dühöngött, amely több házat ledöntött és a telefon- és táviró-vezetékét tönkretette. Emberéletben nem esett kár.

— A cselédleány gyermeke. *Schmidt Margit* goszpodincei 23 éves cselédet azzal vádolta a noviszadi ügyészség: hogy múlt évi március 28-án vadházasságból származó újszülött gyermekét a mellékhelyiség csatornájába dobta. *Schmidt Anna* azzal védekezett, hogy a gyermek halva született. A noviszadi kerületi törvényszék 1924 december 18-án megtartott főtárgyaláson bizonyítékok hiányában felmentette a leányt. Ezt az ítéletet a noviszadi felebbviteli bíróság csütörtökön helybenhagyta, amibe a főállamügyész is megnyugodott és így az jogerőssé vált.

— Grác környékén beszakadt egy hid a tömeg alatt. Bécsből jelentik: Grác környékén *Radkersburgban* nagy szerencsétlenség történt, mikor *Seipel* volt szövetségi kancellár a stájerországi tartományfőnökkel együtt a keresztényszocialista népgyűlésre ment. Az országot széles és mély árkan keresztül vivő hid közvetlenül azután, hogy a volt kancellár és dr. *Rintelen* tartományi főnök átért a másik oldalra, az utánuk tóduló tömeg súlya alatt leszakadt és sokan a mélységbe zuhantak. *Seipel* és a tartományi főnök is odarohant, hogy a szerencsétlenségen segítsen. Egy férfit és hat asszonyt be kellett vinni a kórházba, kéz- és lábtörésekkel. Az egyik súlyosan sérült asszony a halállal vívódik.

— IV. Károly titkára kereskedő lett. Bécsből jelentik: *Boroviczenyi Aladár*, volt követségi tanácsos, aki egyik szervezője volt IV. Károly király két magyarországi puccs-kísérletének, kereskedőnek csapott fel. *Boroviczenyi* egy újszerű kereskedelmi vállalat ügyvezető-igazgatója lett. *Boroviczenyi Aladár*, a király-titkárból lett kereskedő nem ismeretlen a Vajdaságban. Apja a suboticiai honvédluszárezrednek volt alezredese, s IV. Károly volt titkára 23 év előtt a suboticiai gimnáziumban tett érettségét.

— A pancsevői francia klub teadélutánja. Pancsevőről jelentik: A pancsevői francia klub elhatározta, hogy a tél folyamán minden pénteki napon délután öt órakor teadélután rendez a klubtagok és vendégeik részére.

— Házbeomlás tizenkilenc halottal. Zsolnáról jelentik: Egy épülőfélben levő butorgyár összeomlott és husz munkást maga alá temetett. Csak egy munkást sikerült élve kihuzni a romok alól.

— A kovacsicai radikálispart gyűlése. Kovacsicáról jelentik: A kovacsicai radikális part november 22-én tartja meg gyűlését. A gyűlésen megjelenik *Stojadinovics Milán* pénzügyminiszter és *Suvakovics Lázár* agrárreform államtitkár.

— A Tisza áradása. Szentáról jelentik: A Tisza rohamosan árad. Kedd estétől szerda estig másfél métert emelkedett a Tisza Szentán.

— Szerb műkedvelő-társulat alakult Szuboticián. Néhány nappal ezelőtt új szerb műkedvelő-társulat alakult Szuboticián. A vezetőség tagjai valamennyien ismert szereplői a suboticiai szerb társadalomnak. A társulat rendezője *Szpašics Mihály* volt lipiki szinigazgató, aki már november 22-ére és 28-ára három kitűnő szerb népszínművet tűzött ki előadásra. A szereplők valamennyien tagjai a suboticiai szerb társadalomnak.

— Nagy vihar dühöng Hercegovinában. Mosztárból jelentik: Néhány nap óta hatalmas vihar dühöng Hercegovina déli részén. Lesnyevóban a vihar óriási károkat okozott és több házat teljesen ledöntött. *Prenyában* a *Neretva* folyó kiöntött és több partszéli házat elmosott. Több helyen nagy tűz volt, amelynek több épület a martaléka lett.

— Alkoholellenes előadás Szomborban. Szomborból jelentik: *Dr. Popovics Milos* beogradi orvostanár november tizenötödikén a szombori városi házában alkoholellenes előadást tart délutáni féltnegy órakor.

— A becskerekeli gyilkos tőzsdés a semmitőzsdék előtt. Antonievics Lázár velükibecskekerekeli dohánytőzsdés 1924 október 7-én Becskerekén veszekedéshől kifolyólag késsel felvágta Bencze Miklós hasát, úgyhogy annak a belei kifordultak és nyomban meghalt. A velükibecskekerekeli kerületi törvényszék 1925 március 14-én 10 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. A noviszadi felelőbírói bíróság ezévi július 3-án az enyhítő körülmények figyelembevételével csak súlyos testi sértésben mondta ki bűnösnek és 3 évi és 6 havi börtönrre ítélte. A semmitőzsdék csütörtökön elvettette a vádlott semmisségi panaszát.

— Tilos a bécsi egyetemen a diákdizszió. Bécsből jelentik: Az új egyetemi rektor ünnepies felavatásán nem lehettek jelen az egyetemi hallgatók, mert a fajvédő ifjuság nem engedte be az aulába a teljes díszben, felszalagozottan, díszsapkákban felvonuló szabadelvű diákegyesületi tagokat s erre dr. Luick udvari tanácsos, rektor az ünnepről a nacionalistákat is kitiltotta. Csütörtökön rendelték jelent meg a központi egyetem hirdető tábláján, hogy az új rektor ezentul minden egyetemi ünnepen eltölti a hallgatók díszviselését. Az ifjuság csak jelvények nélkül jelenhetnek meg egyetemi ünnepeken.

— A bundatolvaj. A noviszadi kerületi törvényszék 1925 március 18-án Zanka Károly büntetett előéletű mészáros, mert 1922-ben Noviszadon ellopta Brzák Emil mezőőr bundáját és Herkner Antaltól 2000 dinárt csalt ki, továbbá Jovanovics Márkó és Branovacski Draginja kárára lopásokat követett el, négy és fél évi fegyházra ítélte. A noviszadi felelőbírói bíróság ezévi október 3-án helybenhagyta az ítéletet. A noviszadi semmitőzsdék csütörtökön elutasította a vádlott semmisségi panaszát.

— Tovább tart a novisadi cipészsztrájk. Noviszadról jelentik: A cipészsztrájk tovább tart. A munkaadók 25—30 százalékkal akarták leszállítani a munkabéreket, amibe az alkalmazottak nem egyeztek bele. Az Inspekciójára Rada interveniált és a békéltető tárgyalások már megindultak.

— Aljechin vendége lesz a szombori sakkörnek. Szomborból jelentik: A szombori sakkör nagy előkészületeket tesz Aljechin, a villághírű sakkbajnok fogadtatására. Aljechin az eddigi tervek szerint decemberben érkezik Szomborra, ahol a Szloboda-szállóban mutatkozik be játékaival. A sakkör erre az alkalomra 150 tiszteletjegyet bocsát ki, amelyekre előjegyezni a Hrabovszki-féle üzletben és a sakkörben lehet.

— Főszolgabírósi székhatár építenek Sentán. Szentáról jelentik: A keddi szombori vármegyei közgyűlésen elhatározták, hogy a járási főszolgabírósi számára félmillió dinár költségvetéssel székhatár építenek. A határozat alapján már a napokban kiírják az építést a pályázatot.

— Álnév alatt lopott és csalt. Noviszadról jelentik: A pasicevói csendőrség Klein József szremszki-karlovci munkást letartóztatta lopás és csalás miatt. Klein még 1921-ben Rosenthal Györgytől kabátot lopott, amelyben egy muokakönyvet talált Rosenthal nevére kiállítva. Azóta ezen a néven élt a Vajdaságban és számos csalást és lopást követett el, míg csak tetten nem érték.

— Felrobbant autó. Sztarakanizsáról jelentik: Bata Géza kanizsai berautóvalalátának egyik autója javítás közben felrobbant. Fehér Géza sofőr könnyebben megsebesült.

— Az ömlesztett gabona tizedes mérlegén is mérhető. Noviszadról jelentik: Dr. Krajacs Iván kereskedelmi miniszter csütörtökön értesítette a noviszadi kereskedelmi- és iparkamarát, hogy kérelme értelmében közbenjárt a közlekedésügyi miniszternél, aki megígérte, hogy az ömlesztett gabona mérésére vonatkozó legutóbb kiadott rendeletét az érdekeltek kívánásai értelmében meg fogja változtatni. Addig is az ömlesztett gabona olyan állomásokon, amelyeken nincs hidmérleg, továbbra is tizedes mérlegén mérhető.

— Doktorráavatás. Dr. Stein Jakab budiszavai orvos fiát, Stein Istvánt a bécsi egyetem orvosi fakultásán doktorrá avatták.

— Gombaszögi Margit meghalt. Budapestről jelentik: Gombaszögi Margit, a Vigszínház tagja, Gombaszögi Frida huga csütörtökön gyomorrákban meghalt. Az elhunyt színésznő harminckét éves volt.

— Tiltott iparüzésért elítélt építőmester. Szentáról jelentik: Márkus József építőmestert több építőiparos feljelentette, hogy nincs iparengedélye és nem rendelkezik építőmesteri oklevéllel. Az iparhatóság elítélte ezer dinár pénzbírságra.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

Noviszadi terménytőzsdé, nov. 12. Buzá: 9 vagon bácskai 237.50—240 dinár, 4 vagon bácskai 76—77 kilós, 2%-os 240 dinár, 2 vagon bácskai 77—78 kilós, 2%-os 245 dinár, 3 vagon bácskai Tisza állomás, 77 kilós, 2%-os 250 dinár, 1½ vagon szerémi 76—77 kilós 235 dinár, 4 vagon szerémi 77—78 kilós, 2%-os 235 dinár. Liszt: 8 vagon 6. számú bácskai 255 dinár, 2 vagon 7-es számú bácskai 210 dinár. Zab: 3 vagon bácskai 165 dinár. Irányzat: lanyha.

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készíti Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

Lepadat és Jovanović subotici cégénél vásárolt sorsjegyek közül november 11-én kisorsoltatott:

16.000 dinárt nyert: 17385 sz.
8.000 dinárt nyert: 133214 sz.
5.000 dinárt nyert: 17280 sz.
3.000 dinárt nyert: 17212, 93122 sz.
1.000 dinárt nyert: 10372, 23089, 27423 sz.

400 dinárt nyert: 6735, 44, 10331, 41, 11905, 16, 53, 17228, 44, 27406, 31, 77 28045, 51, 30763, 75, 39297, 41746, 44298, 47405, 6, 19, 53022, 26, 52, 76, 77, 91, 67220, 71252, 70, 87, 72412, 97, 73982, 84112, 17, 60, 71, 86147, 76, 86525, 89411, 44, 92094, 93156, 99, 95828, 80, 102604, 25, 104143, 44, 62, 112447, 114843, 46, 117306, 119535, 67, 122904, 131910, 64, 68, 132401, 21, 133229, 134439, 67, 138888, 148057, 148941, 86, 149215, 89.

Köszönetnyilvánítás

Fogadják mindazok, akik férjem, illetve édesatyám

SCHLIESSER SÁNDOR

elhunytá alkalmával részvétüket bármily módon nyilvánították, ezuton őszinte köszönetünket.

Sombor, 1925 november hó.

Özv. Schliesser Sándorné Sándor Imre

KÖZGAZDASÁG

A szubotici vasutigazgatóság november 15-ikén helyezi forgalomba a Titel-Orlovát között épült új vasúti vonalat, amelyen egyelőre csak személyszállítás lesz. Mivel a tiszai vasúti hid még nincs felépítve, a vonatok egyelőre csak Tomaseváctól Knityeninig és Noviszadtól a Titel-donyigradi megállóig közlekednek. A forgalmat a Tiszán keresztül Knityenin és Donjigrad között magán-autóbuszok bonyolítják le.

Az új vasúti vonal menetrendje a következő: A 8232. számú vonat Noviszadról indul 7 órakor és Titelre érkezik 9 óra 6 perckor. Innen tovább indul 11 órakor és Titel-Donyigradba érkezik 11 óra 15 perckor. Vissza a 8233. számú vonat 11 óra 13 perckor indul és Titelre érkezik 11 óra 20 perckor. Innen indul 13 óra 10 perckor és Noviszadra 15 óra 28 perckor érkezik.

A 8214. számú vonat Noviszadról 17 óra 25 perckor indul és Titelre érkezik 19 óra 30 perckor. Titelről a 8230. számú vonat 4 óra 5 perckor indul és 4 óra 10 perckor érkezik Titel-Donyigradba. Vissza a 8211. számú vonat 4 óra 18 perckor indul és 6 óra 35 perckor érkezik Noviszadra.

A 9011. számú vonat Tomaseváctól indul 2 óra 15 perckor és Knityeninre érkezik 3 óra 20 perckor. Vissza 4 óra 10 perckor indul és 5 óra 18 perckor érkezik Tomaseváctra.

A 9013. számú vonat Tomaseváctól indul 9 óra 5 perckor és Knityeninre érkezik 10 óra 10 perckor. Vissza a 9014. számú vonat 11 óra 5 perckor indul és 12 óra 11 perckor érkezik Tomaseváctra.

A 9015. számú vonat Tomaseváctól 15 óra 10 perckor indul Knityeninre, a hová 16 óra 6 perckor érkezik. Vissza indul 16 óra 15 perckor és Tomaseváctra érkezik 17 óra 10 perckor.

Ezzel egyidőben a vasutigazgatóság beszünteti az eddigi Titel-noviszadi járatot, amely Titelről 4 órakor, Noviszadról pedig 18 óra 5 perckor indult és új vonatjáratot helyez forgalomba, amely Tomaseváctól 17 óra 30 perckor indul és Velükibecskekerekre érkezik 18 óra 25 perckor.

A forgalomba helyezett vonatoknak Noviszadon a beogradi, illetve szubotici, Velükibecskekerekre pedig a pansevói vonattal lesz összeköttetéseik.

SPORT

Beogradi SK Szuboticián. Nem mindennapi futball attrakcióban lesz része vasárnap Szubotica futballszövetségének. A Sand vezetősége vasárnap lekötötte a BSK nagyhirű csapatát, mely Jugoszlávia után a főváros legjobb együttese. A mérkőzést délután két órai kezdettel a Sand szegedi-úti pályáján tartják meg. A Sand a vendégcsapat ellen szerepeltetni fogja ismét az átigazolás alatt álló Kovácsot, akinek dirigálása mellett a szubotici csapat csatársora előreláthatólag igen jól megállja majd a helyét. A BSK, mely ujonnan szerzett játékosaival megerősödve veszi fel a küzdelmet, szombaton este érkezik Szuboticiára.

SzMTC—Bácska. A bajnoki szezon során vereséget szenvedett SzMTC vasárnap délután revánst játszik a Bácskával. A vasas csapat az idei szezonban nagy klasszist árult el és a Bácskával szemben is csak balszerencsével vesztette el a mérkőzést. Épp ezért rendkívül izgalmasnak ígérkezik a vasárnapi

mérkőzés, tekintettel arra, hogy az alszövetség két legjobb formában levő csapata kerül egymással szemben. A mérkőzés vasárnap délután fél háromkor kezdődik a Bácska-pályán.

Szubotica—Oszijek. November 22-én városközi mérkőzés lesz Oszijeken Szubotica és Oszijek közt. A szubotici csapatot véglegesen pénteken állítja össze az alszövetségi kapitány. Az együttes előreláthatólag ez lesz: Siffis — Kulundzics, Beleslin — Held, Besirovics, Ördög — Jagica, Rudics, Kikics, Horváth, Slezák. A védelmen nem igen változtat a szövetségi kapitány, a csatársor egyes posztjai azonban még mincesenek véglegesen betöltve. Biztos jelölt csak kettő van: Slezák és Jagica, a többiek szereplése még bizonytalan. Ha a szövetségi kapitány a bőséges játékosanyagból a legjobbat össze tudja állítani, nem féljük, hogy Oszijeken kudarcot fog vallani.

Északmagyarország válogatott csapata jugoszláv turnéra jön tavasszal. Budapestről jelentik: Az északmagyarországi kerület elhatározta, hogy válogatott csapatát tavasszal román és jugoszláv turnéra küldi. A jugoszláv tura állomásai a terv szerint Szubotica, Noviszad és Beograd lesznek.

SZARAJEVO:

Slavia—Sarajevski SK 12:0. Barátságos.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. november 12.

Budapest deviza 1262—1266, valuta 1252—1266.

Prága deviza 59.98—60.48.

Berlin deviza 743—745 milliárd márka, valuta 7.387—7.487 milliárd márka.

Trieszt deviza 44.50—44.60.

London deviza 274.

Newyork deviza 177.5.

Zürich, nov. 12. Zárlat: Beograd 9.20, Páris 206.250, London 251.475, Newyork 518.75, Brüsszel 2356, Milánó 206.250, Amsterdam 20885, Berlin 123.50, Bécs 73.125, Szófia 3.75, Prága 15.375, Varsó 82, Budapest 72.70, Bukarest 2.425.

Beograd, nov. 12. Zárlat: Amsterdam 22.76, Berlin 13.46, Bécs 795, Brüsszel 287.50, London 274.90, Newyork 56.45, Prága 167.40, Budapest 792, Bukarest 2685, Genf 1089, Milánó 223.50, Páris 224.50, Szaloniki 72.

Zagreb, nov. 12. Zárlat: Páris 223—227, London 272.97—274.97, Newyork 56.14—56.74, Trieszt 223.56—225.96, Berlin 13.39—13.49, Bécs 791.30—801.30, Prága 166.40—168.40, Budapest 0.0788—0.0798, Zürich 1085.50—1093.50.

Budapesti terménytőzsdé, nov. 12. A terménytőzsdén nyitáskor az irányzat tartott, az üzlet nem nagy, a kereslet gyenge. Csupán néhány budapesti malom vásárol tiszavidéki búzát, mert az a hír, hogy a cseh kormány december 1-én életbelépteti a gabonavámokat.

Az amerikai piacokon tegnap nem volt hivatalos forgalom a fegyverszünet évfordulójának ünnepe miatt. A magánforgalomban lanyhaság uralkodott.

Bécs 340.000 koronát kínál a dunántuli és 370.000 koronát a 78—80 kilós tiszavidéki búzáért.

A budapesti tőzsdén nyitáskor 352.500 koronát kérnek 78-as tiszavidéki búzáért, budapesti paritásban. Határidős búza iránt mutatkozik némi érdeklődés, a napiárakat fizetik érte.

VÉDJEGY:
VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ
ETIKETTRE RAGASZTVA

Az előkelő és művelt világ csak és kizárólag
Eau de Cologne Original Farina Gegenüber
gyártmányt használ

VÉDJEGY:
VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ
ETIKETTRE RAGASZTVA

KAPHATÓ EREDETIGYÁRI ÁRON MINDEN ELŐKELETTBŐL ÜZLETBEN

Harc Salamon templomáért

Irla: dr. Wolfgang von Weisl

Jehova Jeruzsálemi régi templomából, Titusz császár rombolása után csak kevés maradt meg. Azt a keveset, amit Titusz megkímélt, Julianus apostata pusztította el, amidőn egy új templom alapjait akarta megvetni. Azután Omár kalifa ott, hol egykor a zsidók temploma állott, mossékát építtetett és a helyet az izlám második legszentebb helyévé avatta. És meg is maradt ennek mind a mai napig. A zsidók régi templomából csak egyetlenegy rész maradt meg úgy, ahogy Krisztus születése után 70-ben volt és pedig a templomteret övező nyugati sánc.

A sirámok fala

Ennek a régi falnak vén köveit nemcsak a szent város, hanem az egész világ jámbor zsidói az ősi templom szimbólumának tekintik. Hat évszázada imádkoznak és siránkoznak a zsidók ez előtt a fal előtt, amely ennek folytán a Walling Wall, Sirámok fala nevet kapta. Két ezredéven át vájt a napsugár és eső réseket a falba s ezekbe a résekbe dugták a zsidók vénei kis cédulákat, tele kérésekkel és kívánságokkal. A sirámra kopott köveket csokolgatják, ima közben és csókolják mikor jönnek és csókolják mikor mennek. — És még ma is tradícióparancsolta kötelesség, hogy ha egy zsidó először Jeruzsálem területére lép, első útja az öreg falhoz vezessen és előtte mint a gyászoló, rokona sirja előtt, tónpa késsel megszárgassa ruháit. Izrael még mindig gyászol a szent hely előtt, a Sirámok falának terén.

Arab félelem

Ez a gyász azonban, úgy mint minden Palesztinában, kimondottan politikai jellegű cselekedet is. Az arabok tulajdonképpen sohasem érezték magukat zavartalanul Jeruzsálemben. A kereszties lovagok, a nagy templomok, a számtalan keresztény és zsidó tradíció igen gyengítette a gondtalan birtoklás érzését. Hódítóknak érezték magukat egy városban, amelyben csak egy negyed-része a muzulmán vallás követője és különösen féltek attól, hogy a zsidók az imádkozást tettekkel cserélik fel és megkísérik a templomter visszafoglalását, hogy a Szikladóm és az Aksa moské helyén újraépítsék Izrael istenének templomát. »A zsidók a Mosse helyén templomukat akarják felépíteni« — ez a harci kiáltása hat év óta a zsidóellenes arab propagandának.

Igy különös gyanakvással szemlélnék mindent az arabok, amit a zsidók a Kotel Hamaravi, az Omár mosséval olyannyira szomszédos Sirámok fala környékén cselekszenek. Ez a hely mohamedán vallási alapítvány tulajdona és az egyik legelőkelőbb és legrégebb jeruzsálemi család, az El Huszeini nemzetség gondozása alatt áll.

A zsidók elleni védekezésül marokkói mozlímokat telepítettek a templom környékére s ezeknek házai ötméternyire megközelítik a falat és csak egy méternyi teret engednek az út felől.

A zsidók mindent türetek és minden megalázás ellenére ragaszkodtak tradíciójukhoz és tovább imádkoztak a szentelt helyen. Sir Mozes Monteihore nyolcvan év előtt nehéz pénzért megvásárolta a Jeruzsálemi zsidóknak azt a lo-

got, hogy ott imádkozzanak és a jogot, hogy a szent falat építkezésekkel megmenekítsék az összeomlástól. Harminc év előtt újabb jogokat vásároltak a zsidók és pedig a tér kövezésének és tisztításának jogát. Ettől kezdve otthonosabban érezték magukat már az »ő« terükön. Lassanként székeket és padokat vásároltak, ima közben odatelepedtek le és eképpen mindjobban berendezkedtek. Mindez újból felébresztette az arabok gyanakvását.

A bölcs kádi döntése

És mondogatni kezdtek:

»Lám, ma még fapadokon ülnek, holnap talán már kőpadokon, holnapután pedig már úgy fogják találni, hogy a nap bántja őket és tetőt emelnek a tér fölé és így övék lesz a tér és ekkor elveszik tőlünk a templom terét is.«

És az arabok a kádihoz mentek. A Hedsra 1327. évében, vagyis 1908-ban, a kádi, a mufti és a pasa úgy döntöttek, hogy a zsidóknak tilos a szent helyen székeket, padokat, vagy ehhez hasonlót felállítani.

A háború befejezése után azonnal lépéseket tettek a zsidók a Sirámok fala körüli tér megszerzésére. A cionista szervezet elnökének dr. Weitzmannnak kérésére Sir Ronald Storrs vállalta a közvetítést a zsidók és arabok között.

A 75.000 font — hiába

Weitzmann 75.000 fontot ajánlott fel a fal körüli tereumért. A hatalmas összeg ellenére a tárgyalások nem jártak sikerrel, miután az anticionista arab vezérek felhasználták az alkalmat és a sajtót informálták. A zsidók számára nem maradt más hátra, mint a szent tér visszahódítását precedensek teremtésével megkísérelték.

Évek után sikerült elérniük, hogy kis átványokat állítsanak fel, amelyekre az előimádkozók imakönyveiket tehetik. Százszor jöttek az arab rendőrök és elvitték az átványokat és százegyszer jöttek a zsidók és állították újra fel. Azután a Tóratekeres megőrzésére szükséges szekrény felállítása körül folyt a küzdelem.

1924-ben diadalmaskodott a fal körül összegyűlt hitközség. Utasítás érkezett arra vonatkozólag, hogy a szekrényt hagyják ott és most újból küzdelem indult meg a székek és padok felállítására. Ez persze elsősorban nem a kényelem kérdése, hanem presztizskérdés volt. A zsidó úgy érzi, hogy minden telettkönyv ellenére, ez a fal az övé és nincs olyan törvény, amely megtiltja neki, hogy ott ne tegye azt, amit akar.

Angol tiszt krokodilbőr korzáccsal...

Idén pedig az ünnepek közeledtével, a zsidók újból padokat és székeket vittek a falhoz, nem sokat, két-három padot, tíz-tizenkét széket és egy pár ládát. Új év napján talán nem vették észre az arabok, de tény az, hogy tiltakozás nélkül tüntek. A zsidók legnagyobb ünnepe, hosszunapon azonban a következő történt. Órák hosszat imádkoztak a zsidók. Ünneppélyesen vették ki a törvénytekereset a szekrényből, felmutatták a hitközségnek, amely kinyújtott kézzel köszöntötte a szent pergamentet.

És megkezdődött a törvény felolvasása. Ebben a pillanatban megjelent arab rendőrök és két sejk kíséretében Lamont angol rendőrhadnagy, a kezében hatalmas krokodilbőr-korzáccot tartott és a katonákat utasította, hogy azonnal vigyék el a padokat, székeket és a szekrényt. Anélkül, hogy felszólítás, vagy magyarázat hangzott volna el, végrehajtották a rendőrök az utasítást. Az imádkozókat lelőtték ülőhelyükről és hatalmukba kerítették a székeket és padokat. De az évek folyamán sok minden megváltozott. Jeruzsálem zsidói immár többségnek tudják magukat, hiszen a szent város hetvezezer lakója közül negyvezezer zsidó, de neicsak ezt tudják, hanem hatalomnak is érzik magukat.

Tüntető felvonulás halottas lepelben

Az istentiszteletet azonnal félbeszakították és az egész hitközség halottas ingbe és imakönyvbe burkolva, imakönyvvel a kezében, meztelen lábbal vonult Jeruzsálem kormányzójához, Sir Ronald Storshoz. A kormányzóban nagy izgalmat keltett a tüntetők megjelenése, ez volt az első zsidó tüntetés a palesztinai kormány ellen.

És a kérdéses affér olyan természetű volt, hogy az egész világon érthetőképpen rossz vért szülhetett: egy angol hivatalnok megzavarja a zsidók istentiszteletét a legszentebb napon és a szent helyen.

A peches kormányzó

A kormányzó éppen lord Plumernál volt, amikor a tüntetők megérkeztek. (Olyan pechem van ezekkel a zsidókkal, — panaszkodott később, — én őszinte barátjuk vagyok nekik, de mindig, ha valami történik, ami a zsidóknak kellemtelen, valahogy belekeveredem az ügybe és mindig én vagyok az, aki kénytelen nemet mondani.) Azonnal autóbá ült és a kormányzóhoz robbogott, ahol fogadta a küldöttség vezetőit. Beszédjükre azt válaszolta:

— Uraim, a törvény törvény. Ha a padok felállítása tilos, üljenek párnákra. Ezt szabad és legalább olyan kényelmes. A zsidók élénken tiltakoztak. A török törvényhez semmi közük sincs, a vitás tér már nem a mohamedánok tulajdona, hanem nyilvános tér, épp úgy, mint a többi és mint a kávéházaknál szabad székeket felállítani, épp úgy joguk van nekik is ugyanezt tenni a Sirámok falánál.

Födolog a türelem

A zsidók és a kormányzó titkára a falhoz vonult, helyszíni szemle eszközése végett. És a helyszíni szemle után engedélyt kaptak a zsidók, hogy székek helyett petróleumhordókat és taladákat állíthassanak fel. A tüntetők szónokai ismét erélyesen tiltakoztak, a Népszövetséggel fenyegetőztek, de a tér aggodnoka meglegedetten dörzsölte kezét.

—Bizony, bizony, ez mégis csak egy lépést jelent előre. Most már hordókat és ládákat engedélyeztek. Ime, ez megint precedens. Palesztinában födolog a türelem. Minden megy a maga útján. És ha a muzulmánok legfelsőbb tanácsának új választásai lezajlottak, Sir Roland Storrs újból tárgyalni fog a mohamedánokkal és az új legfelsőbb tanács talán nem fog annyira félni a zsidók padjaitól, mint a régi.

HORVÁT KÖLTŐK

Miroszlav Kolezsa verseiből

Vörös alkony

Az alkony ma vörös akvarell, amelyet kék, sárga és fehér szellők szántogatnak.

A madársereg csipog, csicsereg, ha átrepül az isteni vásznon.

Borongva kondul meg az esti harang, szorongva kondul magában a hang.

Meggyújtott koszoruk hamvadnak a hegycsucson, sóhajok, vágyak egymásba akadnak s a földre lassan lilás esti fény oson.

Az alkony ma vad, vörös akvarell, amelyet kék, sárga és fehér szellők szántogatnak.

*

Karnevál kalála

»Az élet velünk többé már nem pöröl, ha eljő majd értünk a bus sirgödör, ahol a hercegek és gazemberek mind egyformák. Szemük a sötét Semmibe mered.«

Igy jajong hajnalban a hegedű hurja, Mikor mindent elönt a bor bus azurja, s az árva hamupipke nímóza lelkét az utolsó virradaton Karnevál herceg szöke ravatalára huzza..

»Lehull majd minden maskara s eljő értünk a két fekete paripa a koporsóval, amelyben hercegek és gazemberek mind egyformák. Szemük a sötét Semmibe mered.«

Fordította: Simon Sándor

Táncolni csak gramofon mellett lehet Szépet jól olcsón vehet Viktoriánál, Subotica, Zrinjski trg 2. Sugár fűszeres mellett.

RUHASZÜKSÉGLETÉT legelőkelőbb s legizlésesebben szerezheti be NÁVAY ISTVÁN DIVATSZABÓNÁL Subotica, Somboraki put 2. Garantiált angol és cseh szövetelekből dus választék!

Köszönetnyilvánítás
Alulírott bánáti családapák kézséggel kijelentjük, hogy a **CHARGERS REUNIS (FRANCIA VONAL)** hajóján kellemesen utaztunk és barátainknak és ismerőseinknek is ajánljuk ezt a vonalat.
Az élelmezés hőséges és jó, naponta két nagy pohár bort is kaptunk.
Szívvelyes üdvözléssel az óhazába:
Hahn Frigyes, Mühl Antal, Scherk József, Hirsch Antal, Lauer József, Kubala János, Walentin Marton, Almandinger Sebestyén, Amstadt Adám, Amstadt Ferenc, Komer István, Metzger István, Weseli Antal, Friedmann Antal.
A „Le Hoedic“ gőzös felézetén 1925. október 7.

9810

NAGYBAN

„MORAVIJA“

KICSINYBEN

KÖTÖTT- és SZÖVÖTT KONFEKCIÓGYÁR R. T. BEOGRAD

GYÁRI LERAKAT:

BEOGRAD
TERAZIJE 2.

SUBOTICA
ALEKSANDROVA ULICA 13.

SARAJEVO
ALEKSANDROVA ULICA

Ajánlja dus választékban téli trikotázs-ujdonságait nőknek, leánykának és gyermekeknek, kabátkákat, ruhákat, mellényeket, sálakat, kosztümöket, szvetereket, sapkákat, nadrágokat, bluzokat, férfi-mellényeket, sport lábszárvédőket, szvetereket stb. **rendkívül leszállított, szigoruan szabott árakon**, mert az ár megállapításánál az olcsó árra a legnagyobb figyelmet fordítjuk. Nagy raktár női harisnyákból és keztyűkből szintén legelőkelőbb árban. Női kézimunka battiszt fehérnemű.

HASZNÁLJA KI OLCSÓ ÁRAINKAT

HAZAI IPAR

NYILTTÉR.

Hirdetmény

Az I. Péter király Csatorna R. T. ezennel közhírré teszi, hogy a noviszádi Duna-zsilip, amely november 1-től javítások miatt zárva volt, valamint az ezen javítások miatt a IX. sz. tántányban, vagyis a Duna-zsilip és a kettős zsilip között szünetelő hajozást, valamint a Duna-zsilipet november 15-ével újlag megnyitja.

9800

Uprava A. D. Kanala Kralja Petra I.

Opštinsko Poglavarstvo u Adi.

Ad. broj 2092/1925.

Stečaj

Politička opština adrianska ovim ponovo raspisuje ofertalnu dražbu za bušenje jednog artesko bunara.

Pismene ponude, u zaprečenom pismu, treba podneti na adresu: Opštinsko poglavarstvo, Ada (Bačka) sa oznakom „Ponuda za bušenje arteskog bunara“ do 30. novembra 1925. god. u 11 sati pre podno. Ponude treba taksiirati sa 100 dinara.

Uслови se mogu videti u kancelariji opšt. beležnika u Adi za vreme službenih časova. Kaucija od 10% a položiti se pri dražbi.

Opština zadržava sebi pravo da vad povratno ponudjaču, kome za dobro nadje.

U Adi, 10. novembra 1925. god.

Sima Dimitrijević,
beležnik 9805N. Nikolić,
knez

Okružni Ured za Osiguranje Radnika u Subotici

Broj 11.960/1925.

Konkurs

Na osnovu zaključka predsedništva ovog Ureda od 28-X-925. god. tač. 292. sedn. zapisnika raspisuje se konkurs:

1. Na jedno mesto ugovornog lekara u Topoli za područje jedne trećine opštine uz godišnji honorar od 7.800 Din. i podvozni paušal od 2.600 dinara godišnje:

2. Na jedno mesto ugovornog lekara u Staroj-Kanjiži, da područje polovine opštine uz godišnji honorar od 10.500 dinara i podvozni paušal od 3500 din. godišnje.

Ugovorni lekar može biti svaki lečnik, koji je prema postojećim propisima ovlašćen na vršenje lekarske prakse, koji je zdrav i znade srpsko-hrvatski jezik.

Molbe obležene sa potrebnim dokumentima imaju se podneti ovom uredu do 25. novembra t. g.

U Subotici, dne 6-XI-1925.

Önkéntes árverési hirdetmény

A novakanjižai főuccán a piactérről szemben levő Központi szálloda és vendéglő 1925. évi november hó 22-én d. e. 10 órakor a helyszínen nyilvános és önkéntes árverésen örökaron eladatik.

Közelebbi feltételek megtudhatók ugyanott Ehrenfeld tulajdonosnál.

9792

Értesítés.

„Nada“ kiházasító és „Dar“ születési segélyegyesület tagokat felvesznek. Harambašićeva ulica 25. Jogakadémia mellett.

DUNAV

BIZTOSÍTÓ R. T. ZAGREB

Vezérügynökség: SUBOTICA, VILSONOVA UL. 11
TELEFON 7-97.

Foglalkozik a biztosítás minden ágával:

élet-, hozomány-, nyugdíj-, árvaellátás, katonai szolgálat, tűz-, betöréses lopás, baleset-, szavatosság, autó-, jég-, transport-, üveg-, géptörés- és üzemszünetelés (chomage) esetére való, továbbá gyermekbiztosítással.

Élet-, hozomány-, nyugdíj- és katonai szolgálat esetére való biztosítás

heti befizetésekkel

Minden héten egy darab 10 dináros szelvény váltandó be. Minden 10 dinár ellenében 10.000 din. tőke biztosítatik

A tőkegyűjtés legegyszerűbb és legkönnyebb módja. Legolcsóbb díjtételek a biztosítás minden ágazatában.

Üzletáthelyezés!

OLCSÓSÁG!

Sár Sándorné

divatüzletében Subotica

Városháza

Chiffon kalaphársony divatszineken	55 dinár
Lindeuer mosóbársony minden színben	65 dinár
110 cm széles tiszta gyapju divatos pongyola kelme	85 dinár
140 cm széles tiszta gyapju divatos kosztüm szövet	120 dinár
150 cm széles I-a kelengye lepedővászon	40 dinár
100 cm széles crep satin divatszineken	140 dinár
100 cm széles crep georgette	115 dinár

Legujabb báli cikkek, velour chiffonok, brokatok, csipkék nagy választékban

Uj helyiség december 1-től
Karadjordjev trg Kunetz ház

volt NAROD kávéház

9926

MEGJELENTEK A

Minerva Naptárak

1926-ra

Vajdasági Magyar Naptár

Jézus Szent Szive Naptár

Gazdák Naptára

Petőfi Naptár

Kis Naptár

Minden naptárban kalendárium, római katolikus protestáns és görögkeleti ünnepek, izraelita naptár, az ünnepnapok vörösbetűvel való feltüntetésével, katolikus, protestáns és pravoszláv vasárnapi zsolnárok feltüntetése, a nap kelte és nyugta, a hold kelte és nyugta, a hold járása, megbízható időjósítás, verses százesztendősz jövendömondó, az 1926. év csillagászati és kortani jellemzése, az ünnepek dátuma, az állami ünnepek, iskolai szünetek, a nap és holdfogyatkozás, a bolygók és az uralkodó bolygó járásának magyarázata, a névnapok betűsoros jegyzéke, pontos vásári jegyzék. A naptárak színes, mélynyomású, művészi kemény fedőlappal vannak ellátva.

Naptáraink szétküldése csak viszonteladók részére már megkezdődött s a rendeléseket a beérkezés sorrendjében expedáljuk.

SIESSEN MEGRENDELÉST TENNI!
MINERVA NYOMDA R. T.
SUBOTICA

WEISZ JENŐ
KEFEGYÁRA SUBOTICA TELEFON 188

Ajánlja kitűnő minőségű versenyen kívüli kefe-, szét-, szepű-, malomkefe-gyártmányait!

POVENSZKY JÓZSEF
GÉP- és KAZÁNJAVÍTÓ MŰHELYÉT
november 10-én
a Palicsi-utra, Halbrohr telepre
HELYEZTE ÁT.

Elvállal helyben és vidéken gőzgépek, lokomobilok és motorok henger furását, szerelését, alakítását, javítását, gőzkazánok foltozását, tűzszekrények ujtását. Minden e szakmába vágó munkát olcsón és pontosan készít.

FABRIKA OBUĆE „BOSTON“ A. D.
Beograd, Kr. Aleksandra 162

Azonnali belépésre keres
elsőrendű gyári gépmunkásokat u. m.

Gép—Mckay—CWICKEREKET, ABSATZ-GLASERT és SCHNITTFRÉSERT.

Csakis olyanok jelentkezzenek, személyesen vagy írásbelileg, akik több évi gyakorlattal bírnak.

25 HP uj vagy használt
nyersolaj vagy szivógáz

DIESELMOTORT
keresek megvételre.

Részletes ajánlatokat ármegjelöléssel
„Dieselmotor“ jeligére a kiadóba kérek.

Hogy mindenki megismerje a
„MILA“ ARCKRÉM
jótékony hatását „MILA“ parfümeria-megnyitása
napján
november hó 15-én
mindenkinnek egy tubus „MILA“ arckrémét adunk ingyen amely az arc üdéségér, finomságát megőrzi és ápolja, valamint do-rotválkozás után a legjobb dezinficiáló szer. — Mindenkinek érdeke, hogy a „MILA“ krémet megismerje
Wilsonova ulica 16. — Fazekas ház.

Lánghalál
ideális legolcsóbb kézi
tűzoltókészülék
Kipróbálva és kitüntetve a ljubljana, zagrebi és osijek kiállításokon. Subotican a legjobb eredménnyel bemutatva
Vezérképviselő: M. Vágó, Subotica
Masarikova ul. 34

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentai put.

Mindenféle zsák, zsinagáru, tömlő és hevederek

PONYVA UJ ES HASZNÁLT
PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

FIGYELEM! MODERN FIGYELEM!

ujonnan renovált étterem és sörcsarnok
„MANJIK“

Kitűnő ételek és italok. — Figyelmes kiszolgálás.
Legjobb és legolcsóbb étterem.

PANČEVO, VOJVODA PUTNIKA 18.

Estétként hangverseny.
Igazgató BRÜLL I., a Beograd szálló volt tulajdonosa.

KORZÓ MOZI

szerdától-vasárnapig
A szezon gyönyörű
ujnonsága
Szentiván éji álom
Grotesk játék W. Shakes-
peare szindarabja után fő-
szereplők:
Hanna Ralp
Werner Krauss
Eredetizenekisérettel

LIFKA MOZI

Egész héten!
Jugoszláviában először!
Dounglas Fairbanks
Zorro a fekete lovag má-
sodik attrakciója bravuros
ujdonsága
ROBIN HOOD
(Erdők őriása)
Oroszlánszívű Richárd és
Földnélküli János királyok
harca a trónért a keresztes
hadjáratok idejében 2 rész
11 felvonásban.
Mindkét rész egyszerre.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapok és ünnepek
kiszámlázása másként. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felbőlygött jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdésekérdezőkben válaszbélyeg mellékelendő.

Levelezőné német, szerb,
magyar stenotipistáknak
praxissal állását változ-
tatná. Megkereséseket
»Stenotipistina« jellegre a
kiadóba. 9834

Azonnali belépésre kere-
slnék ügyes, óvadékképes
jómegfelelő pénzesze-
dőt. Cím a kiadóhivatal-
ban. 9829

„GESA“
pörköltkávét
3 nemes kávéfajból.
Pörköltés naponta
d. u. 3 órákor.
KÖRÖSI GÉZA cégnél
Subotica, Rudic u. 9836

KERESEK
előrendű női fodrászt vagy
fodrászról azonnali belé-
pésre **Lagner János** Subo-
tica, Pašićeva ulica. 4871

VÉTEL-ELADÁS

Elköltözés miatt olcsón
eladó egy teljesen jókar-
ban levő elegáns hat ülés-
es Puch-autó, egy Wert-
heim-kassza, egy billiard,
egy »Steingel« hangver-
senyzongora, Szilgyi Sán-
dor cégnél, Kula. 9807

Társul vennék 4 év óta
fennálló cukrászda-bode-
ga üzletéhez középkoru
komoly, egyedülálló uri-
nőt vagy uriembert, ki a
szakmát jól érti. Cím a ki-
adóban. 9820

URAK ÉS HÖLGYEKNEK!

őszi felöltők öltönyök, női őszi köpenyek, kosztü-
mök, pijamák, legdivatosabb szabás és kivitelben
készít, olcsóbban mint bárki

FUTÓ TAMÁS

férfi és női szabó, hol gyárból
eredő dus választékú szövetmintákból ruhák 6 nap
alatt készülnek. **Munkáiraim kiválóan kedvezők.**
II. Minkova u. 6. Posta és Jugobank közötti utcán,
a postától 5-ik sarok. 9830

Eladó gyümölcsfák

Barack-, szilva-, körte-, dió-, disz- és erdei fák,
gömbákac, pyramis akác, fehér, fekete és tarka
juhar, szomorú eper, vadgesztenye, közönséges
akác és eper. Ugyanott karácsonyfák és gaz-
dasági kosarak is kaphatók.

PUSZTA ZOBNATICAI FAISKOLA
BAČKA-TOPOLA, POSTAFIÓK 17. 9817

Heumann Mór Karadordev trg 12.
vált
könyv-, zenemű-, „Národ“ kávéház
írószer és Kunetz-féle házba
papirkereskedését helyezte át.

A kiházasító egyesületek tagjai
10 százalékkal olcsóbban vásárolhatnak mint
bárhon és ingyen esküvői fényképet kapnak
ÁDÁM ÉKSZERÉSZNÉL SUBOTICA
Rudic u. 6. — Sugár fűszeres-ház. 9833

ELADÓ

Somborban az új templom közelében
nagy sarokház üres telekkel

160.000 dinárért

továbbá a város központjában

két egyemeletes ház
közös udvarral, üzlethelyiségekkel 520.000
dinárért. Bővebb felvilágosítással szolgál:

Lederer Leo bankház Sombor

3 éves eredeti 8 HP Hof-
herr gyári magánjáró gar-
nitúra és egy húzatos 10
éves Marschall kazán ju-
tányos áron eladó. Kal-
már Tihomér Bačka-Topo-
la, postafiók 17. 9732

Kitűnő állapotban levő
zongora sürgősen és ol-
csón eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 9251

Kiss F. adásvétel és zá-
logintézet. Szabad kézből
árverezést tart 1925. év
november 16-án délelőtt
10 órákor. Eladásra ke-
rülnek: szövetek, cipők,
varrógép, írógép, vászon
kéménykák, Butorok, il-
latszerek, kávépötlék és
utazóbundák, ezeken ki-
vül még más tárgyak is.
Tumbićeva (Petőfi) ul.
9. (Csirkepiac.) Pincse-
lyviség. 9816

Moziberendezés olcsón el-
adó. Bővebbet »Urania«
Bioskop, Pačir. 9733

MICHLER és GLAS

ur- és divatszabók
Subotica, Skotus Viatör 5.
Ajánlják a legújabb őszi és
téli angol szövet
új újdonságokat, amelyek
nagy választékban állnak
raktáron. 9400

Eladó és azonnal átve-
hető modern ötszobás ház.
Cím: Gergics, barátok
temploma mellett. 9777

Eladó vendéglő és kávé-
ház családi okok miatt, ka-
szárnyával szemben, hat
vendégszobával és nagy
kérthelyiséggel, teljes in-
ventárral. Érdeklődni le-
het a tulajdonosnál: Ka-
fana G. Jugović, Franjo
Zagorszky, Vršac. 9737

FRISS KAVIAR
PRÁGAI SONKA
EMMENTHALER
ROQUEFORT
Sugár Manónál
kapható Subotica 9806

Szénaszalmaprés kézi és
motorikus hajtásra kedve-
ző fizetési feltételek mellett
igen olcsón eladó. Lát-
ható Teitsch Gáspárnál
Somborban. 9822

Keresek mozinak megfe-
lelő használt, de jó karban
levő 50 drb székelt. Cím
a kiadóban. 9818

Fűszerüzlet berendezés
olcsón eladó. Stanko Jo-
zsef Stara-Moravicza. 9802

ÉKSZEREK

ARANYLANCOK, ÓRÁK
REPOVICS-nál
Aleksandrova ul. 15. Ruff mellett
Ékszerforgalások megvárhatók.

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szoba azonnal
kiadó. Bővebbet Grün
Márk cipészüzletében, Ci-
rill i Metod trg.

Elegánsan butorozott szo-
ba a beltéren kiadó. Cím
a kiadóban. 9776

Patkánin patkányirtószer
doboz 15 dinár, kapható
minden gyógyszerárban
és drogériában, továbbá
a Torontáli Agrárbanknál
Veliki-Bečkerekben. 9313

Van szerencsém t. ve-
vőimet értesíteni, hogy
műhelyemet november
1-én saját házamba III.
Sremska ulica 6. (eze-
lőtt Bimbó utca) helye-
zem át. Ugyanott min-
denemű javítást elfo-
gadok és kérom szives
pártfogásukat.
Tisztelettel
Gzirok József cipész. 9816

Butorozott szobát kony-
lahasználattal keresek
azonnalra. Cím a kiadó-
ban. 9801

Raktérhelyiség padlós és
száraz, vasaitókkal, nagy
befogadó-térrel 1920 év
március 1-től kiadó. Ér-
deklődni lehet a Zrinjski
trg. 24-ik számú házban a
háztulajdonosnál. 9821

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, egy-
szerű, vagyonos körökben
díszkétan közvetítő **Paragó**
Jenő irodája, Budapest.
Népszínház utca tizenhat.
Célteljesítelen levelezés.
Félvilágosítás díttalan. —
Személyes megbízatás ese-
tén előleges költség nincs!
9370

Munkáslányok, 14 évesek
azonnalra felvétetnek. —
Mirtusipar, Miška Prečica
ul. 2. 9775

ÉPÍTKEZÉSEKHEZ

legelősebb és legjobb
anyagot szállít
ÁRPÁDFY JENŐ
Subotica, Boška Vratca ul. 15.
Telefon 3-48.

Hatszék **ETERNIT** pala
Keramittégla és lapok
Fajence, Majolika lapok
munkával együtt
Égetett agyagcsövek
PILISVÖRÖSVÁRI
kőpor
terazó
kódara
agyag, fehér és vörös
piktorföld stb.

Öntőhomok
Gipsz minden célra
PARKETTÁK
Cement
Mész
Dunai homok és sotter
Chamottégla
Chamottliszt

Mind ezek
nagyban és kicsinyben

Mérlegképes könyvelő és
levelező horvát, magyar,
német, délelőtti vagy napi
pár órai alkalmazást ke-
res. Megkereséseket »Ön-
álló« jellegre a kiadóba
kér. 9817

Rézkarissok
gyártása
J. Windlinger
MARIBOR
Juli 6. 9730

Munkásnök tiszta, könnyű
munkához felvétetnek. —
Weinhut celluloidáru gyá-
rában Pašićeva ulica 8.
(Édenyiac.) 9819

Mérlegképes könyvelő
szerény igényekkel állást
keres. Megkereséseket
»Szolida« jellegre a kiadó-
ba kér. 9803

ALLASAT

VÁLTOZTATNÁ
jelenleg iróvezető, hor-
vát, német és magyar nyelv-
ismerettel, minden irodai és
kereskedelmi munkában gyé-
rítőit, periekt könyvből s
levelező. Vidéken is bár-
milyen megfelelő állást ke-
res. Leveleket »Jó munká-
erő« jellegre a kiadóhivatal-
ba továbbít. 92

LEVELEZÉS

Vigkedélvü lány levelezne
hasonló fiúval. Leveleket
»Baba« jelleg alatt a ki-
adóhivatal továbbít. 9815

Fiatall, csinos leánykát
bekerüen támogatnék. —
Fényképes leveleket »Er-
vin« jellegre kiadóhivatal-
ba kerek. Díszkréció felté-
tlenül biztosítva. Fény-
képet visszaküldöm. 9747

Nagyon matkozom! Ki
volna hajlandó egy csinos
fiatal uriaszonyt délutá-
nonként elszórakoztatni?
Leveleket »Nem bánia
meg« jellegre a kiadóhiva-
talba kérem. 9825

20 lán

szántóföld
Zsedniken (Nagyfény)
sürgősen eladó.
Felvilágosítást ad
Dr. Veréb Gyula 9741
ügyvéd Subotica
I., Senoe ul. 11.

FOGLALKOZÁS

Iózan megbízható iparos,
28 éves, keres pénzesze-
dőt vagy ehhez hasonló
állást. Cím a kiadóban.
9698

Két kifutófiu felvétetik.
Bedő. Senoe ul. 19. 9795

WEISS DEZSÓ

tűzalóanyag kereskedése
Poštanska ulica 4
Előrendű búkk- és
gyertyánfa, valamint
diókoksz házhoz szál-
litva kapható. 9831

Suche intelligentes Prä-
glerin mit deutsch-serbischen
Sprachkenntnis zu mei-
nem 15 Jährige Mädchen
und 7 Jährige Knaben. —
Heister, Benő Subotica.
Telefon: 182. 9814

Automobiltulajdonosok
és
soffőrök figyelmébe!
A Subotikai Villanygyár városi üzlete elvállal
mindennemű akkumulátortöltést
szakszerűen és olcsón
A töltésért a legmesszebbmenő garanciát vállalja.